Consat Telematics Solution

Förarmanual fordonssystem

Ver. 25.7.(X)

Innehåll

1.	Gränssnitt, olika fordonstyper	7
2.	Pekskärmsnavigering	7
3.	Kör- och stoppläge	7
4.	Uppstart och omstart efter nya trafikdata	8
5.	Systemtest/checklista (testbaserad)	10
5.1	Inför systemtest	10
5.2	Under systemtest	11
5.3	Resultat, systemtest	12
6.	Kontrollformulär (Pre/Post-op Check)	13
7.	Alkolås: Testresultat	14
8.	Huvudvyns delar	15
8.1	(A) Aktiva fel	16
8.2	(B) Fordonstyp, dörrstatus etc	16
8.3	(C) Slingindikering	16
8.4	(D) Passagerarräknare	
8.4.1	Realtidsuppdaterad passageraräknare vid hållplats (option)	17
8.5	(E) Trafiksignalprioritet	18
8.6	(F) Avvikelse från tidtabell/Intervall (tillval)	19
8.6.1	Grundfunktion: Avvikelse från tidtabell	
8.6.2	l illvalstunktion: Intervallvisning (avstånd i tid till andra fordon på samma rutt/linje)	
8.7	(G) Ruttfältet: Nuvarande rutt och position	21
8.7.1	Ruttfältet: Reglerhållplatser	
873	Ruttfältet: Stanna-indikator	22
8.7.4	Ruttfältet: Ring/Föraren för påstigning/avstigning.	
8.7.5	Ruttfältet: Indragen hållplats	23
8.7.6	Ruttfältet: Anropsstyrd tur ej aktiverad	23
8.7.7	Ruttfältet: Ej-publik/ej aktiverad bokningsstyrd hållplats	
8.7.8 8.7.9	kulliailet: Avkoriad tur Ruttfältet: Andra fordon nå rutten (vid förstärkning)	24 24
8.7.10	Ruttfältet: Nästa tur	
8711	Ruttfältet: Hämta upp passagerare	

8.7.12	Ruttfältet: Räckvidd (Batteridrivet Elfordon)	
8.7.13 8.7.14	Ruttfältet: Manuell trafiksignalpriobegäran Ruttfältet: Ändrat körmönster - ersättningshållplats	27
8.8	(H) Tid och datum	29
8.9	(I) Lokal hastighetsgräns	29
8.10	(J) Textmeddelanden (system utan Informationscenter)	29
8.11	(K) Inloggad förare	30
8.12	(L) Systemberoende funktionsknappar	
8.12.1 8.12.2	Informationscenter	
8.12.3	Manuell omväg	
8.12.4	Kartvisning	
8.13 8.13.1	(M) Utsattning/Fordonstjanst Förstärkning	33
8.14	(N) Dag-/natt-/tunnelanpassat gränssnitt	
8.15	(O) Samtrafik/Navigation	35
8.16	(P) Information/Driver Coaching/Länk till Informationscenter	36
8.17	(Q) Destinationsskylt	36
8.18	(R) Signalstyrkemätare (Talkommunikation)	37
8.19	(S) Nedladdning pågår-indikator	37
8.20	(T) Stanna-indikator	37
8.21	(U) Värmare aktiv-indikator	37
8.22	Meddelandefält i Huvudvyn	
8.23	Funktionslänkar från huvudvyn	39
9.	Logga in/ut	40
9.1	Logga in från huvudvy	40
9.2	Logga in (med Förar ID-menyn)	41
9.3	Logga ut	42
10.	Karta och navigation	43
10.1	Kartvisning av position och rutt	43
10.2	Navigation	44
10.2.1 10.2.2	Navigation till turstartplats eller tillbaka på rutt Navigation då du är på rutten	45 46
11.	Utsättning/Fordonstjänst	47
11.1	Ingen utsättning-varning/påminnelse	47

11.2	Central/automatisk utsättning	48
11.3	Manuell utsättning	
11.3.1	Utbildningsläge (systemberoende)	
11.3.2	Välj ny utsättning/ny fordonstjänst	
11.3.3	Förstärk/ersätt fordon på fordonstjänst (tillval)	
11.3.4	Dialog då annat fordon önskar ta över din fordonstjänst	
11.3.5	Forstark tur	
11.3.0	Satt ut fordon på Specifik Linje-tur	
11.3.7	Sätt ut lotuon på runnan	
11.3.9	Väli släp/andravaan inför utsättning (vissa spårvagnstyper)	
11.3.10	Status andravagnskoppling i huvudvyn	
11.4	Fri utsättning (charter)	67
11.4.1	Byt till Charterläge	
11.4.2	Ávsluta fri utsättning/charterläge	
11.4.3	Avsluta utsättning	
11.5	Automatisk/manuell skyltstyrning	
11.5.1	Aktivera automatisk skyltstyrning (normalt läge)	
11.5.2	Skylta upp i förtid inför nästa tur (Vid automatisk skyltstyrning)	
11.5.3	Manuell skyltstyrning	71
11.5.4	Byt från automatisk till manuell skyltstyrning	71
11.5.5	Skyltkoder (fordon med extern skyltstyrningsenhet)	72
11.5.6	Välj en tidigare använd skylt	
11.5.7	Specialskyltar	
11.5.8	Valj (Skylt) Iran IIsta Manuali Skylt	
11.5.5		
12.	Förararhjälp under färd	78
12.1	Nästa turstart	
12.2	Försenad avgång-varning	
12.3	Manuell ompositionering	
12.4	Växla till nästa/föregående tur i omloppet	81
12.5	Aktiverad bokningsstvrd tur [bokade hållplatser]	
12.6	Slinglagd bokningsstyrd tur: På/avstigning	83
12.7	Vinkområde (ta upp/lämpa av utanför hållnlats)	84
12.7		
12.8 12.8.1	Ej pa rutt (av rutt) Tillbaka på rutten	84 84
12.9	Manuell omväg (systemberoende funktion)	
12.10	Nedräkning inför avgång från reglerhållplats	
12 11	Avkortad tur	29 20
10.10	Information (variance) under fired	
12.12	Information/varningar under fard	
12.13	Avvikelse detekterad – Rapportera orsak (option)	91
12.14	Biljettvalidering	

12.14.1	Valideringsinformation i huvudvyn		
12.14.2	Valideringsinformation i Informationscentret		
10.15	Tellessessesilestice	02	
12.15	Taikommunikation		
12.15.1	Pagaende samtal		
12.15.2	Besvara anrop		
12.15.5	Skicka anropsbegaran		
12.15.4	Lyssna av grupputrop		
12.15.5	Ring att (unlight) augusta		
12.15.0	Ring ett (Valinit) nummer		
12.15.7	Väli ringsignal och justera ringsignal-volvm		
12 16	Informationscenter.vvn	104	
12161		105	
12.10.1			
12.10.2			
12.10.5	Genvagar-Tiken		
12.10.4	Frankmeddelandelliken		
12.10.5			
12.10.0			
12.10.7	Frankforandringar-filken		
12.16.8	Forarutrop-filken		
12.10.9	Biljeller-Tilken		
12.10.10	Stanga miorinationscentervyn		
12.17	Direktmeddelande	115	
12.17.1	Inkommande meddelande i "toast"-fält		
12.17.2	Nå direktmeddelanden genom Informationscentervyn		
12.17.3	Normal/högprio-meddelanden, nödsituation		
12.17.4	Öppna (Direkt-) meddelandemenyn genom funktionsmenyn		
12.17.5	Läs mottaget direktmeddelande (utan Informationscenter)		
12.17.6	Besvara direktmeddelande (utan informationscenter)		
12.17.7	Radera direktmeddelande i inboxen		
12.17.8	Radera alla direktmeddelanden i inboxen	122	
12.17.9	Skicka ett (fördefinierat) meddelande till trafikledningen		
12.17.10	Skickat (skickade direktmeddelanden)		
12.17.11	Radera alla skickade diektmeddelanden	125	
12.18	Samtrafikfunktioner	127	
12.18.1	Inställd samtrafik		
12.18.2	Samtrafik med förstärkande fordon		
12.18.3	Direkt upprigning eller kontaktinformation		
12.18.4	Samtrafikstatus: Byten från ditt fordon till andra		
12.18.5	Skicka väntabegäran till samtrafikerande fordon		
12.18.6	Samtrafik: Byten från andra fordon till ditt		
12.18.7	All samtrafik visas i hållplatsmenyn		
12.18.8	Väntan begärd-vyn	141	
12.18.9	Besvara vänta-begäran		
12.19	Begär assistans (Förarlarm)	146	
12.20	Driver Coaching	147	
12.20.1	nformation under färd		
12.20.2	Tursummering (el/diesel)		
13.	Funktionsmenvn: Inställningar och Information	153	
		450	
13.1	Oppna funktionsmenyn	153	

13.1.1	Återgå till huvudvyn	153
13.2	Funktionsmenyn: Menyval	154
13.3	Inställningar	156
13.3.1	Kart-inställningar: Kartrotation och navigering	156
13.3.2	Ställ in och testa intern/extern uppspelningsvolym	
13.3.3	Ställ in/testa förarvolym och slå på/av röstnavigering	
13.3.4	Byt språk i gränssnittet	
13.3.5	Ställ in skärmarnas ljusstyrka	
13.3.6	Testa och slå på/av HUD	
13.3.7	Driver Coaching i Inställningar-menyn	
13.4	Information	162
13.5	Klimat	
13.5.1	Se/ställ in timer	
13.5.2	Återställ värmare	
13.6	Aktiva fel	166
14.	Kalibrera och justera skärmens ljusstyrka	167
14.1	Kalibrera skärmen	167
14.2	Ställ in skärmens ljusstyrka	167

Notera: Vissa skärmbilder i denna manual kan av praktiska skäl vara hämtade från vår engelska förarmanual. Beskrivningarna, inklusive namn på knappar och menyer gäller däremot det svenskspråkiga gränssnittet.

1. Gränssnitt, olika fordonstyper

Beroende på fordonstyp visas en buss, en spårvagn eller en färja i förargränssnittets övre vänstra hörn. I övrigt skiljer sig inte gränssnitten åt (utom att visning av öppna dörrar och slingindikering inte är aktuella i sjötrafik).

2. Pekskärmsnavigering

Du trycker på (skärm-)knappar och väljer i menyer genom att helt enkelt trycka på skärmen med fingret.

- Tryck på en knapp, en menyrad eller ett gränssnittsfält för att aktivera/välja detta.
- För att skrolla i en lista: Peka på pil upp/ner-knapparna som visas i högerkanten av alla listor som är för långa för att få plats på skärmen, eller peka i rullningslisten.
- Tyck på "Tillbaka"-knappen eller i det mörka fältet utanför en vy för att återgå till föregående vy/huvudvyn. Dialogrutor stängs när du har bekräftat eller avslagit frågan/informationen som dialogrutan visar.

3. Kör- och stoppläge

- För att hindra användning av gränssnittsfunktionerna under färd har gränssnittet två funktionslägen: Körläge och stoppläge, beroende på fordonets hastighet. De flesta funktioner är endast tillgängliga i stoppläge, när fordonet står stilla till exempel vid en hållplats.
- Färjeinstallationer har normalt inte kör-/stoppläge. Där är den vanligaste installationen en helt "låst" skärm på bryggan, enbart avsedd för information - och en parallell skärm som alltid har full funktionalitet för båtsman/däcksman.

4. Uppstart och omstart efter nya trafikdata

Fordonsdatorn är normalt i viloläge när fordonets tändning är avslagen och startar på ett par sekunder när tändningen slås på. Men om huvudströmbrytaren varit avslagen, eller om nya trafikdata laddats kommer datorn att behöva starta upp/starta om.

En kundspecifik startbild visas under uppstarten. I skärmens nederkant visas vilken del av systemet som laddas/startas under uppstartssekvensen.

Exempel på kundspecifika startbilder:

Efter uppstartssekvensen, eller då datorn vaknar från viloläge, visas huvudvyn på förarskärmen (se nästa sida).

 Om systemet använder central utsättning och fordonet redan har en utsättning/fordonstjänst kommer denna att direkt visas i utsättningsfältet i huvudvyns nedre vänstra hörn.

5. Systemtest/checklista (testbaserad)

Notera: Denna funktion är system- och konfigurationsberoende.

För att säkerställa att fordonets informationssystem fungerar inför varje arbetspass/arbetsdag, kan dina arbetsrutiner kräva att ett förenklat systemtest körs.

Ett systemtest är ett antal kontroller som säkerställer att kommunikationskanaler, informationsskärmar, skyltar, ljudsystem etc. i fordonet fungerar som de ska. Vissa av kontrollerna är helautomatiska, andra kräver att du manuellt verifierar funktionen.

Systemtest nås på olika sätt, beroende på system/konfiguration:

- Genom en knapp på fliken Genvägar i informationscentret
- Genom en knapp i ruttvyn då fordonet inte har en utsättning (i system med manuell utsättning)
- Genom inställningar-menyn, som i sin tur nås genom funktionsmenyn.

5.1 Inför systemtest

Systemtestvyn är enkel: En knapp överst i vyn startar/avbryter testet. I "checklistan" under visas de systemtest som är konfigurerade för just ditt system. Till höger om dessa visas resultatet av det senast körda deltestet av varje typ.

De systemtest som kräver att du kontrollerar och manuellt verifierar funktionen har svarsknappar till höger där du kan välja att svara om testresultatet är positivt (OK) eller negativt (ej OK).

Tryck på "Kör" för att starta testet.

5.2 Under systemtest

När testet körs visar spinners i högerkanten att motsvarande deltest nu körs. När ett deltest är klart visas OK/Ej OK som resultat i högerkanten.

För skylt- och ljudtest krävs att du går ut och kontrollerar testkoderna på skyltarna respektive lyssnar efter testljud i fordonets högtalare – och därefter bekräftar funktionen eller trycker ej OK om testet visar att utrustningen inte fungerar.

Manuella test kräver att du kontrollerar skyltar/lyssnar efter uppspelat testljud och därefter trycker OK/ej OK beroende på vad du ser/hör.

Resultatet av senaste deltestet visas i högerkanten.

5.3 Resultat, systemtest

Om alla testade delsystem fungerar och du ser gröna OK efter alla test är det förstås bara att tuta och köra.

Får du ett eller flera negativa testresultat kan du däremot behöva kontakta lämplig servicepersonal eller ansvarig (beroende på Er organisation), som får bestämma om fordonet kan släppas ut i trafik eller om problemen måste lösas först.

6. Kontrollformulär (Pre/Post-op Check)

Notera: Denna funktion är system- och konfigurationsberoende.

En funktion som kan komplettera eller ersätta checklistan beskriven i föregående kapitel är funktionen "Kontrollformulär". Denna bygger på formulär som skapas av kundens organisation och som visas för föraren vid lämpligt tillfälle, förslagsvis före trafikdagen startar och/eller efter fordonet tas ur drift efter arbetsdagens slut.

Kontrollformulär kan vara enkla eller komplicerade, med valfritt antal frågor och inmatningsfält i sekvens. Formuläret "skickas in" när det fyllts i och kommer att vara tillgängligt för organisationen genom DFS/depån och Traffic Studio-applikationen.

Sekvensen nedan, som avslutas med en sammanfattning innan formuläret skickas in, är ett exempel (för engelskspråkig kund).

7. Alkolås: Testresultat

l fordon med alkolås anslutet till Consatsystemet visas resultat av alkotest i förargränssnittet som meddelande i skärmens överkant.

• Notera: Alkotest loggas och positivt testresultat genererar även en varning i trafikledarapplikationen.

(Exempelbild från tidigt ej översatt varningsmeddelande)

8. Huvudvyns delar

I huvudvyn är all trafikrelaterad information samlad.

l, eller via, huvudvyn kan du också nå de funktioner du behöver när du kör. På de följande sidorna går vi igenom huvudvyns olika delar.

 Tänk på att alla funktioner som beskrivs här kanske inte är tillgängliga i ditt förargränssnitt.

8.1 (A) Aktiva fel

När fel på systemet eller ansluten utrustning detekterats visas detta med en färgkodad utropstecken-felsymbol i det här fältet. Mindre allvarliga fel visas med gul symbol och allvarligare fel med orange symbol.

För mer utförlig beskrivning, se kapitel 0

8.2 (B) Fordonstyp, dörrstatus etc.

I fordonssymbolen visas öppna dörrar som vita rektanglar.

٠ Om öppen/stängd dörr kan visas individuellt beror på kommunikationen med fordonet. I vissa fordon kan statusen för varje dörr visas individuellt, i andra visas bara om någon dörr är öppen genom att alla dörrsymboler tänds.

Öppna dörrar (eller minst en dörr öppen)

Fordonssymbolen kan även indikera kopplad andravagn och utsättningsstatus för denna i spårvagnar.

(C) Slingindikering 8.3

I system med induktiva slingor för positionsdetektering visas en slingsymbol under fordonssymbolen. Då en slingpassage detekteras markeras detta genom att slingsymbolen färgas grön.

8.4 (D) Passagerarräknare

Till höger om fordonssymbolen visas, i fordon med passagerarräknare, antalet passagerare ombord och antalet på-/avstigande vid senaste hållplatsen.

 Notera: Om fordonssystemet inte är konfigurerat för realtidsvisning av passagerarräknardata uppdateras informationen först när fordonet lämnat en hållplats.

Passagerarräknarinformation i förargränssnittet.

8.4.1 Realtidsuppdaterad passageraräknare vid hållplats (option)

Om fordonssystemet är konfigurerat för realtidsvisning av passagerarräknare kan förstorad passagerarräknarinformation visas i ruttfältet då fordonet står på hållplats, se nedan. Med realtidsvisningen kan du som förare du även verifiera räknarnas funktion.

8.5 (E) Trafiksignalprioritet

I system som använder virtuella slingor för trafiksignalprioritet "tänds" en trafikljussymbol då fordonet är inom en prioritetszon och passerar över en signalprioritetslinje (en virtuell slinga/linje som aktiverar prioritet för en viss trafikplats).

Beroende på system och trafikplats kan prioritet begäras manuellt (inom zonen) eller skickas automatiskt då signalprioritetslinjen passeras.

Används manuell prioritetsbegäran väljer du körriktning med manuell knappsats eller knappar i ruttfältet (se kapitel 8.7.13).

Fordonet är utanför trafiksignalprioområde/har inte passerat över en trafiksignalpriolinje.

Fordonet har passerat trafiksignalpriolinje/är inom zon för begäran av prioritet.

Fordonet har fått svar från signalljussystemet.

Vid automatisk prioritet har begäran skickats när symbolen tänds.

8.6 (F) Avvikelse från tidtabell/Intervall (tillval)

8.6.1 Grundfunktion: Avvikelse från tidtabell

I det centralt placerade punktlighets-/avvikelsefältet visas den nuvarande avvikelsen från tidtabellen både numeriskt och grafiskt. I den övre sektionen visas avvikelsen numeriskt. En "positiv" avvikelse (+) här betyder att du ligger före tidtabellen.

Den grafiska avvikelsemätaren visar avvikelsen på en grön (efter tidtabell)/röd (före tidtabell)-skala. Mätaren ger snabbt en "känsla" för hur du ligger till mot tidtabellen.

8.6.2 Tillvalsfunktion: Intervallvisning (avstånd i tid till andra fordon på samma rutt/linje)

Är intervallvisning tillgänglig i ditt system och det finns ett planerat intervall (tid mellan avgångarna) för rutten du kör, kan du genom att trycka på avvikelsefältet växla mellan tidtabellsavvikelse och intervallvisning.

Notera: Visningen återgår från intervallvisning till "tidtabellsavvikelse" efter 30 sekunder (konfigurerbar tid).

Vid intervallvisning innehåller fältet två separata mätare, en övre mätare som visar avståndet i tid till framförvarande fordon, och en undre som visar avståndet i tid till efterföljande fordon.

Håller ni planerat intervall kommer båda mätarna att ligga inom sina gröna fält. Är det framförvarande fordonet för nära (för kort intervall mellan detta fordon och ditt) kommer den övre mätaren att peka på det röda fältet nära mittlinjen och är det för långt bort kommer mätaren att peka på det övre röda fältet.

Ruttfältet visar samtidigt framförvarande och efterföljande fordons logiska position längs rutten med gula pilar (precis som när du förstärker andra fordon på en linje).

8.7 (G) Ruttfältet: Nuvarande rutt och position

l ruttfältet till höger i gränssnittet visas normalt de fem nästa hållplatserna på din nuvarande rutt. Varje hållplats visas i sitt eget fält tillsammans med avgångstiden från hållplatsen, enligt tidtabell.

- Tryck på ruttfältet för att öppna hållplatsmenyn (för att nå ompositionerings- och samtrafikfunktioner).
- I vissa system visas även hållplatsläget i högerkanten av varje hållplatsfält (se nedan).

- Nästa hållplats är markerad (med vitt hållplatsfält i dagläge).
- Planerad avgångstid visas under varje hållplatsnamn.
- Din nuvarande position visas med en blå pil.
- När du är mellan två hållplatser visas avståndet till nästa hållplats i meter under hållplatsnamnet (se bilden).

8.7.1 Ruttfältet: Reglerhållplatser

l ruttfältet visas rutten som en vertikal linje med hållplatserna som svarta punkter. Reglerhållplatser har en vit prick i centrum (se bilden).

8.7.2 Ruttfältet: Samtrafikhållplatser

Samtrafikhållplatser visas i ruttfältet med en linje åt vänster (vilket symboliserar anslutande linjer).

8.7.3 Ruttfältet: Stanna-indikator

Då en passagerare trycker på en av stannaknapparna för att begära att du stannar vid nästa hållplats kan detta indikeras både i ruttfältet (på hållplatsfältet), och i huvudvyns "fordonsfält", se punkt (S) nedan.

8.7.4 Ruttfältet: Ring/Föraren för påstigning/avstigning

Hållplatser där du endast behöver stanna då passagerare ringt/frågat efter detta markeras i ruttfältet med "Ring för påstigning" eller "Föraren för påstigning" respektive "Ring för avstigning"/"Föraren för avstigning". Notera att denna indikering endast särskiljer dessa hållplatser på rutten – den visar inte om passagerare verkligen bett dig stanna eller ej (i denna version av systemet).

8.7.5 Ruttfältet: Indragen hållplats

Indragna hållplatser (där du ej ska stanna för att släppa av/ta upp passagerare) på denna tur visas med symbolen nedan. För att förtydliga visas "Indragen hållplats" i hållplatsfältet.

Notera: Deaktiverad anropsstyrd tur visas på samma sätt i ruttfältet (alla hållplatser på turen visas med kryssymbol).

8.7.6 Ruttfältet: Anropsstyrd tur ej aktiverad

En anropsstyrd tur som ej aktiverats indikeras i ruttfältet med frågetecken i hållplatssymbolerna.

8.7.7 Ruttfältet: Ej-publik/ej aktiverad bokningsstyrd hållplats

Icke-publika hållplatser, vilka typiskt används före/efter tur som "vändhållplats" etc., indikeras med inverterad hållplatssymbol i ruttfältet. För att förtydliga visas "Ej publik" i hållplatsfältet.

För bokningsstyrda turer visas ej aktiverade hållplatser på samma sätt. Här är texten i hållplatsfältet "Ej bokad".

8.7.8 Ruttfältet: Avkortad tur

Om du valt att avsluta turen före den planerade destinationen, se kapitel 12.11 kommer den "nya destinationen" att vidas med avkortad tur-symbol. Notera: Är systemet konfigurerat för att starta följande (matchande) tur från den nya ändhållplatsen visas en "kortvändingspil" ovanför avkortad tur symbolen.

Byttgränd 09:38	D
Kärnvägen 09:36	А

8.7.9 Ruttfältet: Andra fordon på rutten (vid förstärkning)

Vid förstärkning av den planerade trafiken visas även fordon som "delar utsättning" i ruttfältet då detta/dessa befinner sig inom den visade ruttsträckan, se nedan. Detta ger framför allt dig som förstärker möjlighet att hålla lämpligt avstånd för att undvika trängsel vid hållplatserna och ett jämnt intervall mellan avgångarna.

• Andra fordon på linjen visas med gula pilar.

8.7.10 Ruttfältet: Nästa tur

När du närmar dig din nuvarande turs ändhållplats kommer nästa turs starthållplats visas överst i ruttfältet. En streckad linje skiljer turerna åt.

Den följande turens linjeskylt, starthållplats, starttid och nummer visas, se nedan.

8.7.11 Ruttfältet: Hämta upp passagerare

Upphämtning av passagerare/assistans vid ombordstigning visas med symbol och text i aktuellt hållplatsfält, se nedan.

Notera: Symbol konfigureras per kund och kan variera, se nedan för exempel.

Notera: Denna funktion kan även konfigureras för att automatiskt aktivera stannar-knapp och påminna dig som kör via förarmeddelande och ljud (systemberoende funktion).

8.7.12 Ruttfältet: Räckvidd (Batteridrivet Elfordon)

I elfordon beräknas räckvidd löpande utifrån batteriets laddnivå och den rutt fordonet ska köra enligt nuvarande utsättning (fordonets förbrukning på denna rutt enligt tidigare körningar).

Är den beräknade räckvidden mindre än avståndet till nuvarande turs destination visas en varning genom att mätare och symbol blir röda.

Notera: Då fordonet ej är på tur eller om det är första gången fordonet kör rutten beräknas räckvidden utifrån fordonets medelförbrukning.

8.7.13 Ruttfältet: Manuell trafiksignalpriobegäran

l system som inkluderar manuell begäran av trafiksignalprioritet visas indikatorknappar för detta då du närmar dig en korsning med manuell priobegäran (andra platser kan ha automatisk prioritetsbegäran, då visas ej denna vy). Priobegäran visas oavsett fordonets utsättning.

Notera: Se även indikatorn för trafiksignalprioritet (kapitel 8.5) som visar status/kommunikation med trafiksignalsystemet.

Beroende på valbara riktningar vid trafikplatsen kommer de tre knapparna att lysa upp med grön punkt för att indikera de riktningar du kan begära prioritet för (sväng vänster/kör rakt fram/ sväng höger).

Notera: Du kan öppna vyn igen efter du manuellt stängt den eller valt prio, med en knapp på Genvägar-fliken i Informationscentervyn (se kapitel 12.16.3).

8.7.14 Ruttfältet: Ändrat körmönster – ersättningshållplats

Då trafikledningen ändrar ett körmönster och ersätter en hållplats på din nuvarande tur/rutt med en annan, närliggande, hållplats, visas ersättningshållplatsen i rött i ruttfältet. De planerade körtiderna justeras inte (vilket kan påverka din punktlighet).

Notera: I informationsfältet visas «Ändrat körmönster…» (se nedan) och den länkade Informationscenter-vyn visas mer utförligt vad som hänt: Vilken planerad hållplats som ersatts och namnet på ersättningshållplatsen.

Ändrat körmönster visas i informationsfältet – visad hållplats (rödmarkerad) ersätter planerad hållplats.

8.8 (H) Tid och datum

Här visas aktuell tid med 24-timmarsvisning, enligt GPS. Dagens datum (årmånad-dag) visas till höger i fältet.

Även sekundvisning inkluderas i vissa system och då med valbar uppdateringsfrekvens, till exempel var tionde sekund:

8.9 (I) Lokal hastighetsgräns

Lokal hastighetsgräns visas i denna skylt. Skylten visas inom hela det område där hastighetsgränsen gäller och släcks när du lämnar området. **Notera:** Överträdelser loggas och genererar även varningar i trafikledarapplikationen.

8.10 (J) Textmeddelanden (system utan Informationscenter)

Notera: Beroende på konfiguration kan meddelanden visas i övre kanten på skärmen när de tas emot. Meddelande med hög prioritet kan även öppna meddelandedialogen för svar, etc.

När du mottagit ett textmeddelande i ett system utan funktionen Informationscenter (se 12.16) visas detta med en blinkande brevsymbol i nedre högra hörnet.

• Tryck på brevsymbolen för att öppna Meddelandemenyn.

Motsvarande brevsymboler visar med färgkod statusen för utgående meddelande. För mer information om textmeddelanden, se kapitel 12.16.

8.11 (K) Inloggad förare

När du loggat in visas ditt namn i det här fältet i huvudvyn. För mer information om hur du loggar in-/ut se kapitel 9.

Namnet på den förare som är Inloggad i fordonssystemet visas här.

Ett frågetecken indikerar att ingen förare loggat in (se bilden).

• Tryck på förarfältet för att öppna Förarlogin-menyn.

8.12 (L) Systemberoende funktionsknappar

l detta fält hittar du, beroende på ditt systems funktioner, upp till två olika funktionsknappar beskrivna nedan.

8.12.1 Informationscenter

Denna knapp öppnar informationscentervyn som hanterar såväl textmeddelanden som trafikinformation och systemspecifika funktioner (snabbknappar).

Notera: Informationscentervyn kan även öppnas från textmeddelandefältet då ett textmeddelande eller trafikmeddelande inkommit. Se kapitel 12.16 för beskrivning.

8.12.2 Talkommunikation 🚺

Talkommunikationsknappen i huvudvyn fungerar som länk till Talkommunikationsmenyn, där du når alla relaterade funktioner. Den visar även statusen för talkommunikationen (pågående samtal).

Knappen är grön när inget samtal är uppkopplat. Då kan du använda den för att öppna talkommunikationsmenyn.

Under pågående samtal är knappen röd och används då för att avsluta samtalet. (Vyn Pågående samtal med motsvarande knapp, fast större, visas normalt framför huvudvyn under samtal).

Se kapitel 12.14 för mer information om talkommunikation.

Grön knapp: Knappen öppnar talkommunikationsmenyn.

Röd knapp: Samtal pågår. Tryck på knappen för att lägga på/avsluta samtalet.

8.12.3 Manuell omväg

Den här knappen låter dig manuellt aktivera fordonssystemets av-rutt-läge, när du till exempel behöver ta en omväg runt ett vägarbete. För mer information, se kapitel 12.9.

• Även om du inte använder den här funktionen kommer fordonssystemet att detektera att du lämnat rutten och (automatiskt) aktivera av-rutt-läge, fast inte förrän du redan lämnat rutten, förstås...

8.13 (M) Utsättning/Fordonstjänst

I huvudvyns nedre vänstra hörn visas fordonets nuvarande utsättning: Omlopp/förartjänst (systemberoende), nuvarande linje och nuvarande tur. Saknas utsättning är informationsfälten tomma, se bilden nedan. Mer information hittar du i kapitel 10.

Block:	Line:	Journey:	

Är fordonet manuellt utsatt visas detta med en handsymbol i vänsterkanten.

🖞 <mark>Block: 1</mark>	Line: Consat Rally	Journey: 1
-------------------------	--------------------	------------

Tryck på utsättningsfältet för att öppna Utsättningsmenyn.

8.13.1 Förstärkning

Förstärker du ett annat fordons tur markeras detta med "<X>" till vänster om utsättningsinformationen i utsättningsfältet. Dessutom visas det fordon du förstärker till höger, se nedan.

i	¥ <x></x>	Linje: 1	Tur: 104	Förstärker: N2222	

Om ett annat fordon förstärker din tur visas detta till höger om din utsättningsinformation.

🖞 Linje: 1	Tur: 104	Förstärks av: N3333

8.14 (N) Dag-/natt-/tunnelanpassat gränssnitt

Förargränssnittet har tre visningslägen för olika ljusförhållanden: Dag, natt och tunnelläge. Du väljer enkelt läge genom att trycka på motsvarande knapp i visningsläge-fältet. Du kan även välja visningsläge i funktionsmenyn men det är inte lika smidigt.

- För att aktivera dagläge, tryck: 🖄
- För att aktivera nattläge, tryck: 🗾
- För att aktivera tunnelläge (ännu mörkare än nattläge), tryck: 🧖.
- Aktivt visningsläge har blåmarkerad knapp (se bilderna nedan).

8.15 (O) Samtrafik/Navigation

I samtrafikfältet till vänster i huvudvyn visas vilka linjer du, enligt den planerade trafiken, ska lämna passagerare till vid nästa samtrafikhållplats (oavsett var på turen denna är). Fältet visar även statusen för de här samtrafikrelationerna åtta hållplatser framåt: Kommer du inte att hinna i tid för att överlämna passagerare till de mottagande fordonen blir fältet orange för att påkalla din uppmärksamhet.

Du kan då välja att skicka vänta-begäran till de berörda fordonen. Hela samtrafikfunktionen beskrivs i kapitel. 12.18

Då turen inte innehåller någon samtrafikhållplats visas endast texten "Samtrafik" i fältet som då är grått.

Om ditt system inkluderar navigation och funktionen är på visas i det här fältet navigationsanvisningar längs rutten. Har du ett uppdrag visas även navigationsanvinsningar till turstarthållplats eller till nästa hållplats på rutten om du är av rutt (för att komplettera motsvarande visning på kartan).

Se kapitel 10.2. för beskrivning av funktionen.

8.16 (P) Information/Driver Coaching/Länk till Informationscenter

Det här fältet används olika beroende på systemkonfiguration: En vanlig funktion är att visa informationstexter och aktuella textmeddelanden. Informationstexter kan distribueras av trafikledningen eller triggas av till exempel inträde i avgiftszoner, inställda hållplatser etc. De första ca 20 tecknen i varje aktuell text/meddelande visas en kort stund.

Tryck på Informationsfältet för att öppna Informationscenter-vyn

Fältet kan även visa driver coaching-händelser som hård kurvtagning, inbromsning etc.

Ett tredje alternativ är att erbjuda en direktlänk till genvägar-fliken i informationscentret, för kontrol av karta och navigation på/av, etc.

8.17 (Q) Destinationsskylt

Här visas fordonets (front-) destinationsskylt. Fordonsskyltarna styrs normalt automatiskt för att motsvara nuvarande turen i utsättningen/fordonstjänsten.

Om skylten är manuellt styrd visas en handsymbol i fältets vänsterkant (se bilden).

För mer information om skyltstyrnng, se kapitel 0.

• Tryck på skylt-fältet för att öppna skyltmenyn.
8.18 (R) Signalstyrkemätare (Talkommunikation)

l system med talkommunikation över 3/4G-nätet visas den nuvarande signalstyrkan till vänster under fordonssymbolen i huvudvyn.

T....

8.19 (S) Nedladdning pågår-indikator

Då nya trafikdata, resurser eller mjukvara laddas ned från dataförsörjningssystemet kommer förargränssnittet att reagera långsammare. En timglassymbol uppe i vänstra hörnet visar att nedladdning pågår och att du kan förvänta dig sämre respons i gränssnittet.

8.20 (T) Stanna-indikator

Då en passagerare tryckt på en av stanna-knapparna för att begära att du stannar vid nästa hållplats tänds denna symbol för att påkalla din uppmärksamhet. En liknande stanna symbol tänds på hållplatsen i ruttfältet, se punkt (G) ovan.

8.21 (U) Värmare aktiv-indikator

Då funktionen för intelligent fordonsvärmare (bränsle, motor, kupé etc.) är aktiv visas detta med en indikator under bussymbolen i huvudvyn. För- och huvudvärmare visas med olika symboler.

Huvudvärmare

Förvärmare

8.22 Meddelandefält i Huvudvyn

Beroende på systemkonfiguration kan varningar, meddelanden, avvikelser, förstärkningstrafik på din linje och trafikförändringar visas en kort tid i huvudvyns överkant då de blir aktiva, se bilden nedan.

Motsvarande information finns tillgänglig i informationscenter-vyn om du inte hunnit läsa meddelandet innan det tas bort.

8.23 Funktionslänkar från huvudvyn

De flesta fält i huvudvyn fungerar som länkar till motsvarande funktion i underliggande meny. Alla delfunktioner/undermenyer kan även nås genom Funktionsmenyn (se nedan) där de har egna val-kappar. Funktionsmenyn och de funktioner som endast kan nås genom denna beskrivs i kapitel 13.

9. Logga in/ut

I system där du som förare loggar in till fordonssystemet startar du normalt ditt arbetspass med att logga in till fordonet. Beroende på teknisk lösning i just ditt system kan detta ske på många olika sätt: Genom biljettmaskinen, Tachografen, med en personlig USB-sticka, eller genom att du helt enkelt väljer ditt namn i en lista i Förar ID-menyn i förargränssnittet. Nedan beskrivs den sistnämnda lösningen.

9.1 Logga in från huvudvy

Är ditt system uppsatt för att kräva förarinloggning även om fordonet har utsättning visas förarinloggningsknapp i ruttfältet. Tryck på denna för att logga in enligt beskrivningen i följande stycke.

9.2 Logga in (med Förar ID-menyn)

- Tryck på förarfältet i huvudvyn. Förar ID-menyn öppnas.
- Driver: ?

 Filter

 Driver ID

 Login

 Logout

 Select rom list

 # 5 6 J K L M N 0 P Q R

 7 8 9 5 T U V W X Y Z A

 0 X 8 ...

 Petter, Romebick (1:100)

 Tammar, Faratati (2:1001)

Förarlista

- Alternativet Logga in är förvalt. Alla förare listas i det undre fältet till höger. Scrolla i listan med pilarna eller genom att peka i rullningslisten. För att filtrera den kanske ohanterligt långa listan: Skriv in text/siffror i det övre filter-fältet. Endast förare med matchande namn/nummer kommer att listas i det undre fältet.
- Tryck på ditt namn i listan för att logga in. Högersektionen kommer nu visa att du är inloggad.
- 4. Tryck på Tillbaka-knappen för att återgå till huvudvyn.

9.3 Logga ut

- Tryck på förarfältet som visar ditt namn i huvudvyn. Förar ID-menyn öppnas. Logga ut är förvalt. I högerfältet visas att du är inloggad.
- Tryck på Logga utknappen för att logga ut. Eller tryck på Avbryt för att återgå till huvudvyn utan att logga ut om du ångrat dig.

Driver ID	Tilbake	Logout
Logge ut		
		Petter, Kornebäck (2- 1000)
		Avbrut Losso ut

10. Karta och navigation

Även om kartvisning och navigation är två funktioner som kan användas separat blir de tillsammans en kollektivtrafikanpassad men "vanlig" fordons-GPS-funktion.

10.1 Kartvisning av position och rutt

Notera: Trafikstörningsärenden kan inkludera anvisade omvägar/avvikelser från den planerade rutten. Dessa indikeras tydligt med röd linje på kartan.

Zonvisning i kartan (systemberoende) kan förtydliga zoner med begränsad hastighet.

Zongränser (i grönt) kompletterar visningen av lokal hastighetsbegränsning i datumfältet.

10.2 Navigation

Beroende på ditt systems konfiguration kan du få köranvisning längs rutten, alltså anvisning i förväg om avtagsvägar och hur du ska köra i korsningar, etc.

Navigation fungerar delvis oberoende av kartvisningen och kan användas med vanliga ruttfältet, men blir förstås tydligare med kartvisningen påslagen.

Dessutom kan navigationsfunktionen - precis som Google Maps eller en vanlig bil-GPS - hjälpa dig hitta till turens starthållplats eller hitta tillbaka till rutten och nästa hållplats på turen om du kört vilse.

Och precis som i en bil-GPS kan du även få röstanvisning i förarhögtalaren.

Se kapitel 13.3 f ör beskrivning av hur du aktiverar/deaktiverar navigationsanvisningar respektive r östnavigation i fordonssystemet.

Navigationsfunktionen når du på Genvägar-fliken i Informationscentret, eller – beroende på konfiguration, med direktlänk från "Navigeraknapp" på förarskärmen. Tryck på knappen för att aktivera navigation (och röstnavigation om detta är påslaget i inställningarna, se kapitel 13.3)

10.2.1 Navigation till turstartplats eller tillbaka på rutt

Då du har ett uppdrag men inte är på rutten hjälper dig navigationsfunktionen dig att **hitta starthållplatsen för turen eller nästa hållplats på rutten** om du av en eller annan anledning lämnat rutten.

• Navigationsfältet växlar till orange då du är nära en navigationspunkt där du är anvisad att svänga eller stanna, annars är det grått.

Navigationsfältet: Visar att du inte är på rutt.

Kartvinsing av vägen till rutten/tillbaka till rutten i gult.

10.2.2 Navigation då du är på rutten

På rutt visar navigationsfältet löpande nästa köranvisning, och röstnavigationen berättar samtidigt hur du ska köra för att följa rutten. Denna funktion fungerar även om du har ruttfältet med hållplatslistan och punktlighetsbarometern framme istället för kartan, även om kartvisning förstås blir tydligare.

Navigationsfältet består av två delar: Symboler som visar om och hur du ska svänga eller stanna (vid hållplats) och avståndet till denna sväng eller detta stopp.

• Navigationsfältet växlar till orange då du är nära en navigationspunkt där du är anvisad att svänga eller stanna, annars är det grått.

Navigationsfältet: Symbol + avstånd = "Sväng höger om 35 meter". Fältet är här orange för du är nära platsen där du ska svänga.

l exempelbilden ovan visas ruttfältet istället för kartan vilket är en möjlig kombination. Navigationsanvisningar med kartvisning ger förstås tydligare navigering.

11. Utsättning/Fordonstjänst

11.1 Ingen utsättning-varning/påminnelse

• Endast aktuellt i system med manuell utsättning

l system med manuell utsättning - där du själv sätter ut fordonet på rätt omlopp/fordonstjänst - kan huvudvyn visa en varning i ruttfältet då ingen utsättning valts.

Klicka på Logga in-knappen i ruttfältet. Omloppsmenyn i Utsättningsmenyn öppnas. Här kan du antingen direkt välja aktuellt omlopp, eller klicka i det mörka fältet till vänster för att gå till utsättningsmenyn och välja något av övriga inmatningsalternativ, se kapitel 11.3.

11.2 Central/automatisk utsättning

Då central/automatisk utsättning är aktiverad får fordonet sitt uppdrag/sin utsättning utan att du behöver göra något. Som förare behöver du bara kontrollera att fordonet är utsatt på rätt omlopp/tur och att destinationsskylten stämmer. Om inte kan du behöva korrigera problemet, antingen genom att kontakta ledningen för att få en ny utsättning eller genom att sätta ut fordonet manuellt, beroende på rutinerna i just din organisation.

11.3 Manuell utsättning

Vid manuell utsättning väljer du själv rätt omlopp/tur eller förartjänst/tur (systemberoende benämning) i Utsättningsmenyn.

Tryck på Utsättningsfältet i huvudvyn för att öppna Utsättningsmenyn.

(Du kan även nå Utsättningsmenyn genom Funktionsmenyn men den navigeringsvägen är inte lika smidig.)

Notera: Har fordonet redan en utsättning visas denna i informationsfältet i nedre vänstra hörnet (Omlopp/Förartjänst, Linje och Tur). Saknas utsättning är informationsfältet tomt (se bilden)

Notera: Inställningsmenyn, som kan visas beroende på konfiguration, är lösenordsskyddad och endast avsedd för administratörsbruk.

Utsättning Tillbaka	Ny fordonstjär	nst
Ny fordonstjänst	Trafiktyp	Alla
Logga på tur	Datum	2021-12-03
Avsluta utsättning	Fordonstjänst	05:28 53208
Förstärk tur	Tur	11:17 510-37 Heden
Förkorta tur	Starthållplats:	1. 11:20 Partille centrum
	Servicetyp	Normal
Fordonstjönst Linje Tur 53208 510 37	Avbryt	Verkställ

11.3.1 Utbildningsläge (systemberoende)

Du kan även välja att köra omloppet/förartjänsten i utbildningsläge. Då fungerar systemet som vanligt för dig som förare och eventuella passagerare men fordonet inkluderas inte i prognossystemet etc. Övningsläge väljer du i Servicetyp-menyn.

- Fordonets destinationsskylt visar "Övningskörning" (eller annat kunddefinierat innehåll).
- Inga yttre utrop
- Övningsfordon visas även med "övningsstatus" i trafikledningsapplikationen. De ingår inte i statistiken över punktlighet etc.

11.3.2 Välj ny utsättning/ny fordonstjänst

 Välj menyalternativet Ny fordonstjänst (om det inte är förvalt).

Utsättning Tillbaka	Ny fordonstjänst	
Ny fordonstjänst	Trafiktyp	Alla
Logga pă tur	Datum	2021-12-03
Avsluta utsättning	Fordonstjänst	05:28 53208
Förstärk tur	Tur	11:17 510-37 Heden
Förkorta tur	Starthållplats:	1. 11:20 Partille centrum
	Servicetyp	Normal
Farda ast fánst Linje Tur 53208 510 37	Avbryt	Verkställ

- Välj trafiktyp: Tryck på den översta Trafiktypmenyknappen för att öppna Trafiktyp-menyn. Här kan du välja mellan de trafiktyper som är aktuella (i det trafikdata som finns i fordonssystemet).
- Välj datum: Tryck på Datum-menyknappen. Välj dagens datum.

 Välj fordonstjänst (omlopp) eller Förartjänst (systemberoende): Tryck på Fordonstjänstmenyknappen för att öppna Fordonstjänstmenyn. Här

visas alla tillgängliga Fordonstjänster enligt föregående val. Starttiden visas till vänster.

Du kan filtrera listan genom att mata in tecken i det högra filterfältet (se nedan).

När du filtrerar listan med filtret visas endast omlopp som matchar filterinnehållet. För att växla mellan att mata in text och siffror, tryck på abc... respektive 123...-knapparna. När du

matar in bokstäver ger ett tryck på en bokstavsknapp den första bokstaven, två tryck den andra och tre tryck den tredje. Vänta en sekund innan du matar in nästa tecken.

- Tryck "←" för att radera senaste inmatningen.
- Tryck "—" för att lägga in ett blanksteg.
- Listan över fordonstjänster uppdateras direkt när du fyller i filtret.
- Tryck på den önskade fordonstjänsten i listan för att välja denna.
- Välj tur: Tryck på turmenyknappen. Välj den önskade turen i turvalslistan. (Nästa tur är förvald.)

- Vid behov: Välj starthållplats – om du inte startar från början.
- 8. Välj Servicetyp. Beroende på Ert system kan menyvalen se lite olika ut men normalt kan du här välja mellan normal service eller Övning.

Utsättnin Nytt i Avslu	Normal Övning	
Förkc Instäl		
Unsithing		

 Tryck Verkställ för att bekräfta dina val och sätta ut fordonet. Utsättningsmenyn stängs. Avbryt-knappen stänger menyn utan utsättning.

11.3.3 Förstärk/ersätt fordon på fordonstjänst (tillval)

Då du sätter ut ditt fordon på ett en fordonstjänst som redan har en utsättning kan du antingen förstärka (köra fordonstjänsten tillsammans med det nu utsatta fordonet) eller ta över fordonstjänsten.

I Utsättningar-menyn väljer du vid vilken tur och hållplats du ska starta/ta över vid. I utgångsläget är nästa tur/hållplats i fordonstjänsten vald.

Utsättning Tillbaka	Ny fordonstjär	nst
Ny fordonstjänst	Trafiktyp	Alla
Logga på tur	Datum	2021-12-03
Avsluta utsättning	Fordonstjänst	07:00 51341
Förstärk tur	Tur	10:30 99-85 Hjalmar Bran
Förkorta tur	Starthållplats:	4. 10:36 Kungssten Väster
	Servicetyp	Normal
Utsättning Linje Tur	Avbryt	Verkställ

När du klickar på "Verkställ" visas en dialogruta, "Fordonstjänst upptagen", se följande sida, där du ombeds välja mellan att ersätta (ta över) det nuvarande fordonet på omloppet/fordonstjänsten eller förstärka detta fordon.

Väljer du att förstärka klickar du på "Förstärk" och kör till lämplig hållplats på aktuell tur där du kan börja. (En bekräftelseruta visas i några sekunder för att förtydliga ditt val.)

Väljer du att ta över omloppet följer ytterligare en dialogruta där du bekräftar ditt val.

• Valde du inte en starthållplats längre fram i fordonstjänsten kan du välja mellan begära att ta över direkt eller vid nästa turstart.

 Valde du en starthållplats längre fram i fordonstjänsten ser och bekräftar du din begäran i den följande dialogrutan:

Föraren i det andra fordonet får nu möjligheten att bekräfta eller avslå din begäran (se följande sektion).

Om föraren i det andra fordonet godkänner att du tar över men först vid nästa tur visas denna ruta. Kör då till den aktuella turens starthållplats.

Övertag av fordonstjänst Föraren har godkänt övertag, men först från och med nästa tur.	A A A H
ОК	-03

11.3.4 Dialog då annat fordon önskar ta över din fordonstjänst

Då en förare i ett annat fordon sätter ut sig på det omlopp du nu kör och i dialogrutan hen visas väljer att ta över kommer du få information om detta och möjlighet att svara (svarar du inte inom specificerad tid räknas det som att du bekräftar begäran).

 Vill föraren i det andra fordonet ta över direkt kan du låta detta ta över direkt, eller från och med nästa turstart.

• Har föraren valt att starta/ta över vid en vald hållplats längre fram visas dialogrutan nedan. Här kan du välja att acceptera, acceptera vid nästa turstart eller avslå förarens begäran.

Övertag av fordonstjänst Fordon Consat TDrigg vill ta över din fordonstjänst från och med hållplats Lindholmen på denna tur. Vill du godkänna det, eller efter pågående tur är klar?	AAAAA
Avslå Ja Ja, efter tur	-25

 Notera: Beroende på konfiguration kan en nedräkningsruta visas då annat fordon vill ta över utsättningen, för att indikera hur mycket tid du har på dig att svara.

• Då det andra fordonet tagit över fordonstjänsten visas en bekräftelseruta och ditt uppdrag avslutas.

11.3.5 Förstärk tur

När du ska förstärka en specifik tur, eller en del av en tur/rutt väljer du "Förstärk tur" i menyn. Du kan välja start- och sluthållplats för förstärkning av specifik ruttsektion. Vid behov kan du även förskjuta din tidtabell framåt/bakåt för att få ett lagom avstånd till den planerade trafiken.

 Välj menyalternativet Förstärk rutt. Utsättningsmenyn "Förstärk tur" visas.

Förstärk tur	
Trafiktyp	Alla
Datum	2018-03-21
Linje	Välj från lista
Riktning	
Starthållplats:	Laddar
Sluthållplats:	Laddar
Avbryt	Verkställ
	Förstärk tur Trafiktyp Datum Linje Riktning Starthåliplats: Sluthåliplats: Avbryt

- Välj Linje, [rutt]riktning och eventuell start- och sluthållplats på den valda rutten i menyerna.
- Logga på fordonstjänst Trafiktyo Alla Logga på tur Datum 2018-02-21 Avsluta uppdrag Linje 1 Förstärk tur Bästning Sjukinset (1) Förkorta tur Starthäliplats: 3. Aspens A Sturhåliplats: 12. Bergilden 4 Avbrat Verkställ

Förstärk tur

Tillba

- Tryck Verkställ. Huvudvynvisas.
- Alla matchande turer listas i ruttfältet med starttid från den valda starthållplatsen. Välj tur genom att trycka på motsvarande fält.

Ej i trafik	10:32.1 Sjukhuset Taläping centrum → Sju 10:52.1 Sjukhuset Taläping centrum → Sju 11:12.1 Sjukhuset Taläping centrum → Sju 11:32.1 Sjukhuset	A A A A
Samtrafik Samtrafik Fordonstjänst: Linje:	10:38 _{19 2018}	-03-21

CTS Förarmanual Fordonssystem v.25.7.(X)

- 5 Popuprutan för förskjutning av tidtabellen visas. Vill du skjuta din egen tidtabell framåt eller bakåt i tiden, gentemot den planerade turens tidtabell så välier du antal minuter genom att trycka på pilknapparna. Knappen "efter." öppnar en meny när du kan välja att förskjuta din tidtabell med det valda antalet minuter före eller efter den planerade trafiken.
- Tryck Verkställ för att sätta ut ditt fordon enligt ovanstående val
- Du startar som vanligt från den hållplats du valt. Är du på plats i tid visas turstartsrutan som vanligt. Eventuellt framförvarande fordon på rutten visas också i ruttfältet.

10:32 1 Sjukhuset

Tidsförskjutning:

efter.

Verkställ

.

3 min

Ej i tra

Samtraf

)

А

А

А

А

32 2018-03-21

11.3.6 Sätt ut fordon på specifik Linje-tur

Du kan sätta ut ditt fordon på en vald tur med menyvalet Logga på tur. Den här funktionen använder du framför allt då det saknas planerade omlopp och du behöver sätta ut varje tur i ditt uppdrag manuellt - eller då du vill förstärka en viss tur som redan körs av ett annat fordon.

Notera: Efter turen är klar avslutas utsättningen.

1. Välj menyalternativet Logga på Tur.

 I menyerna väljer du vid behov Trafiktyp och Datum (dagens datum är förvalt).

Välj därefter Linje och slutligen Tur (nästa turstart överst i listan).

Behöver du starta en bit in på turen kan du därefter välja lämplig starthållplats

3. Sätt ut fordonet genom att trycka på Verkställ.

(Är ett annat fordon utsatt på den valda turen kommer dialogrutorna för förstärkning visas, se nästa kapitel.)

11.3.7 Sätt ut fordon på Turmall

Turmallar är "turer" med definierad körväg, hållplats-sekvens och körtider, men utan specifik starttid. När du sätter ut ditt fordon på en turmall behöver du alltså själv välja när turmallen ska starta.

Notera: Efter destinationen är nådd avslutas utsättningen.

1. Välj menyalternativet Turmall.

 I Ny turmall-menyerna väljer du linje, riktning och turmall.

Utsättning Tillbaka	Ny turmall	
Logga på tur 🔺	Linje	4E · 5404
Avsluta utsättning	Riktning	Angered (5)
Förstärk tur		Million (2)
Förkorta tur	Turmall	5404A0001
Turmall 💌	Starttid	09:04
Utsättning Linjo Tur	Avbryt	Verkställ

 Därefter väljer du i Starttid-menyn den tid turmallen ska starta. Ställ starttiden med pilknapparna och tryck Verkställ för att välja tid. (Nuvarande tid är förvald i menyn.)

4. Sätt ut fordonet genom att trycka Verkställ i Ny turmall-menyn.

Utsähtning Linja Tur	Avbryt	Verkställ
----------------------	--------	-----------

11.3.8 Sätt ut/aktivera anropsstyrd tur

Anropsstyrda turer är planerade turer som bara körs vid behov. Du aktiverar turen manuellt. Ett trafikförändringsärende skapas för att visa trafikledningen att turen körs.

Då du väljer att sätta ut fordonet på en anropsstyrd tur (med "Logga på tur" i utsättningsmenyn) eller då en anropsstyrd tur är nästa tur i ett omlopp du kör, kommer en dialogruta visas inför aktivering av turen, se nedan.

Du kan välja att aktivera turen ("Ja"), Stänga dialogrutan och vänta med aktiveringen ("Avbryt") - eller då turen ingår i ett omlopp, hoppa direkt till nästa tur i omloppet ("Gå till nästa tur...")

 Om du väljer "Avbryt" i dialogrutan kommer turen att vara inaktiv och visas med frågeteckensymboler i ruttfältet. Tryck på ruttfältet för att åter öppna dialogrutan (för aktivering/gå till nästa tur i omloppet). • Då turen aktiverats indikeras detta med en meddelande-text och visas på Trafikförändringar-fliken i Informationscentret och meddelandefältet i huvudvyn.

11.3.9 Välj släp/andravagn inför utsättning (vissa spårvagnstyper)

För manuell utsättning av kopplade spårvagnar (drag- och andravagn) är utsättningssekvensen lite annorlunda:

- I dragvagnen: Öppna Inställningar-menyn och välj Släpinställningar. (Verifiera att Dragvagn "PÅ" är markerat för att indikera att du kör en dragvagn när du väljer en släpvagn i Släp 1-menyn.)
- Välj släpvagn (andravagn) i Släp 1-menyn. Använd filtersektionen för att snabbare hitta rätt vagn.

Inställningar Tillbaka	Släpinställningar	
Volym	Dragvagn	PÁ AV
Släpinställningar	Släp 1	Välj
	Avbryt	Verkställ
	Avbiyt	, verkstan

När släp är valt trycker du på Verkställ och därefter Tillbaka för att återvända till huvudvyn. Du kan nu sätta ut dragvagnen på vanligt sätt (se föregående stycken) – Släpet/andravagnen kommer att följa

Inställningar Tillbaka	Släpinställningar
Volym	Dragvagn
Släpinställningar	Släp 1 704
	Avhort Verkställ
	Arbiyi

dragvagnens utsättning.

11.3.10 Status andravagnskoppling i huvudvyn

Då du kopplar en andra vagn till din vagn enligt föregående stycke, kommer detta visas i huvudvyns fordonsfält som två vagnsymboler efter varandra, med dragvagnen till höger. En statussymbol visar om andravagnens utsättning följer dragvagnens. Notera att det är *utsättningsstatus* som visas, inte den fysiska kopplingen mellan vagnarna.

Andravagn (till vänster) är vald i servicemenyn men har ej svarat på utsättningen (än)/utsättning av dragvagnen ej genomförd.

OK. Den valda andravagnen bekräftar att den har samma utsättning som dragvagnen.

Ej OK. Den valda andravagnen har inte samma utsättning som dragvagnen (och ger felaktig passagerarinfo etc.).

Visning i släpvagnens huvudvy

l vagnen som är korrekt utsatt som släp/andravagn visar fordonssymbolen att en annan vagn - till höger, är utsatt som dragvagn. Utsättningsfältet visar även «2:a vagn».

11.4 Fri utsättning (charter)

När fordonet körs «utanför» normalt kontrakterad trafik för en huvudman kan du i utsättningsmenyn byta till så kallat «Charterläge». Då kommer fordonet att visas för trafikledningen och loggas separerat från den vanliga trafiken.

11.4.1 Byt till Charterläge

1. Tryck på Fri utsättning i utsättningsmenyn.

- 2. Välj chartertyp i chartermenyn. Notera att chartertyper i praktiken har beskrivande namn som "skolbuss", etc.
- Klicka på Verkställ för att byta till charterläge. Detta visas i huvudvyns utsättningsfält.

Tillbaka

Ny förartjänst

Charter

Cha

Välj från lista

Charter
Charter Charter 2
Avbryt Verkställ

11.4.2 Avsluta fri utsättning/charterläge

För att avsluta charterläge avslutar du antingfen utsättningen på vanligt sätt, se nästa stycke, eller så sätter du ut fordonet på ett omlopp/linjetur/förartjänst.

11.4.3 Avsluta utsättning

- Tryck på Utsättningsfältet i huvudvyn för att öppna utsättningsmenyn.
- 2. Välj Avsluta uppdrag
- Tryck på Verkställ för att avsluta uppdraget/utsättningen. Utsättningsmenyn stängs.

Avbryt-knappen stänger menyn utan att avsluta uppdraget.

Utsättning Tillbaka	Avsluta uppdrag
Logga på fordonstjänst Logga på tur	Fordonstjänst: 1105 Linje: 5 Tur: 116
Avsluta uppdrag	
Förstärk tur	
Förkorta tur	
Linja Linja Tar 1105 5 116	Avbryt Verkställ

11.5 Automatisk/manuell skyltstyrning

Fordonets skyltar styrs normalt automatiskt för att visa den nuvarande turinformationen (Linje, destination etc.) för passagerarna. Men i vissa lägen kan du behöva skylta manuellt. Här går vi igenom hur du sätter på/stänger av automatisk skyltstyrning och hur du styr skyltarna manuellt.

11.5.1 Aktivera automatisk skyltstyrning (normalt läge)

Om du behöver återställa automatisk skyltstyrning efter skyltarna styrts manuellt, gör så här:

- Tryck på skylt-fältet i huvudvyn för att öppna Skyltmenyn.
- I Skyltmenyn, välj det översta alternativet, Automatisk skyltning (om detta inte är förvalt).
- I högersektionen, tryck på "På"-knappen och därefter Verkställ för att aktivera automatisk skyltstyrning. Klart.

kyltar Tilibaka	Automatisk skyltning
Automatisk skyltning	
Extern skyltkontroller	
Nästa tur	
Tidigare skyltar	
Specialskyltar	
Välj från lista 💌	
11 Starefossen	Avbryt Verkställ

11.5.2 Skylta upp i förtid inför nästa tur (Vid automatisk skyltstyrning)

Du kan växla fordonets skyltar till att visa nästa tur både genom turstartsdialogrutan som visas före turstart med knappen "Skylta nu", se kapitel 12.1 - och genom att göra samma sak i Skyltmenyn. För att med hjälp av skyltmenyn skylta upp inför nästa tur innan turen börjar, gör så här:

- Tryck på skyltfältet i huvudvyn för att öppna Skyltmenyn.
- 2. I Skyltmenyn, välj Nästa tur.
- I högersektionen visas skylten för den kommande turen tillsammans med två knappar: Auto och Nu. När Auto-knappen är aktiv växlar skylten till nästa tur vid turstarten (detta är normalläget). När du trycker på Nu och därefter Verkställ växlar fordonsskyltarna direkt till skylten för den kommande turen. (Den skylt som visas ovanför knapparna.)

Funktionen kan vara praktisk att ha om du långt i förväg vill visa eventuella passagerare vilken tur du kommer köra.

Automatisk skyltning ^e Extern skyltkontroller	Skyltany 301Langamyrane
Nästa tur	AUTO Nu
Specialskyltar	Avbryt Verkstöll
Välj från lista 🖉	
3 Sletten	

11.5.3 Manuell skyltstyrning

Med den automatiska skyltstyrningen avstängd kan du styra fordonets skyltar manuellt på flera olika sätt. Manuell skyltstyrning används ofta för chartrade fordon, extratrafik, tester och annan trafik utanför den ordinarie planerade trafiken.

Indikering av manuell skyltstyrning i huvudvyn.

När den automatiska skyltstyrningen är avstängd och skyltarna alltså styrs manuellt, visas detta i huvudvyn med en handsymbol till vänster i skyltfältet.

11.5.4 Byt från automatisk till manuell skyltstyrning

- Tryck på skylt-fältet i huvudvyn för att öppna Skyltmenyn.
- 2. I Skyltmenyn, välj Automatisk skyltning.
- I högersektionen, tryck på Av-knappen och därefter Verkställ.

l vänstermenyn aktiveras nu ett antal alternativ för manuell skyltstyrning, vilka vi går igenom i de följande avsnitten.

11.5.5 Skyltkoder (fordon med extern skyltstyrningsenhet)

Har ditt fordon en extern skyltstyrningsenhet och Consatsystemet väljer fördefinierat skyltinnehåll genom att skicka koder till denna, kan du med denna meny enkelt och översiktligt välja skylt. (Att skyltinnehåll kan visas beror på om Consatsystemet fått tillgång till skyltinnehåll för varje skyltkod.)

Notera: Endast skyltens textinnehåll är tillgängligt och kan visas. Skyltvisningen i gränssnittet kommer inte vara en exakt reproduktion av hela skylten.

- Tryck på skylt-fältet i huvudvyn för att öppna Skyltmenyn.
- 2. I Skyltmenyn, välj Skyltkoder.
- I högersektionen, välj skyltinnehåll genom att trycka på menyknappen och i menyn välja önskad skylt.

Har den valda skylten variabelt innehåll väljer du detta i underliggande "Obunden" meny (som annars inte visas).

4. Tryck Verkställ för att byta till valt skyltinnehåll.

11.5.6 Välj en tidigare använd skylt

Välj Tidigare skyltar i menyn för att se och välja någon av de skyltar som använts i fordonet (de senaste 10/20 skyltarna beroende på systemkonfiguration).

- Tryck på skylt-fältet l huvudvyn för att öppna Skyltmenyn.
- 2. Välj Tidigare skyltar i vänstermenyn.
- I listan i det högra fältet visas de skyltar som förut använts i fordonet. Välj den skylt du vill "återanvända" genom att peka i listan. Fordonsskyltarna uppdateras direkt, vilket visas i skyltmenyns nedre vänstra hörn.

11.5.7 Specialskyltar

Under menyalternativet Specialskyltar hittar du färdigdefinierade skyltar för speciella tillfällen, som "Sightseeing", "Utbildning" osv.

- Tryck på skylt-fältet l huvudvyn för att öppna Skyltmenyn.
- 2. Välj Specialskyltar i vänstermenyn.
- I listan i det högra fältet visas alla fördefinierade specialskyltar. Välj den skylt du vill använda genom att peka i listan. Fordonsskyltarna uppdateras direkt.

11.5.8 Välj (skylt) från lista

Du kan också välja någon av de "vanliga" Linje-destinationsskyltarna manuellt.

- Tryck på skylt-fältet i huvudvyn för att öppna Skyltmenyn.
- 2. Välj Välj från lista i vänstermenyn.
- I det högra fältet visas alla tillgängliga skyltar i en (lång) lista.

För att göra det enklare att hitta rätt skylt finns en filterfunktion som du når genom att klicka på knappen Leta.

I filtret matar du in till exempel de första siffrorna i linjenumret för att filtrera listan till endast matchande skyltar.

 Välj skylt genom att peka på den i antingen den filtrerade listan eller den kompletta listan i Välj från lista-vyn. Fordonsskyltarna

uppdateras direkt.

11.5.9 Manuell Skylt

Välj menyalternativet Manuell skylt för att själv sätta ihop din skylt från de komponenter som finns tillgängliga i trafikdatat (linjer, destinationer etc.)

- Tips: Det enklaste sättet att göra en egen skylt är inte sällan att välja en befintlig skylt och sedan redigera denna.
 - Tryck på skylt-fältet i huvudvyn för att öppna Skyltmenyn.
 - 2. Välj Manuell skylt i vänstermenyn.
 - I det högra fältet visas ett antal menyknappar du kan använda för att definiera din skylt.

Överst i fältet hittar du en knapp märkt **Leta**. Denna kan du, om du vill, använda för att välja en befintlig skylt som du sedan kan redigera. Funktionen är exakt densamma som när du väljer skylt från lista, se föregående avsnitt.

 Oavsett om du valt att börja med en komplett skylt eller börjar från "noll" använder du nu de menyknappar du behöver för att välja/ändra Linje, Destination, Viadestination, Via-

destination och Nattaxa på/av.

- 5. De flesta av menyerna som öppnas när du trycker på någon av menyknapparna har inbyggda filter för att du snabbare ska kunna hitta det alternativ du söker efter. För att filtrera menylistan, mata in tecken eller siffror i filterfältet med knapparna. Listan filtreras direkt till att bara visa matchande rader. Peka i listan för att välja.
- När du gjort dina val i alla menyer, eller ändrat den fördefinierade skylt du valt, klicka på Verkställ för att växla fordonets skyltar till den nya manuella skylten

Skyltar Tilibaka	Manuell Skylt	Leta
Extern skyltkontrolle	Linje	3
Nästa tur	Destination	Støbotn
Specialskyltar	Destination 2	lkke valgt
Välj från lista	Via	lkke valgt
Manuell Skylt	Nattaxa	PĂ AY
3 Stebotn	Avbryt	Verkställ

 Notera: Beroende på skyltkonfigurationen i ditt system kan vissa val eventuellt utesluta varandra (Via-destination och nattaxa kan till exempel ibland inte väljas samtidigt).

12. Förararhjälp under färd

I det här kapitlet går vi igenom de funktioner som är avsedda att underlätta ditt arbete när du kör dina turer.

12.1 Nästa turstart

Tio minuter före nästa tur ska börja visas dialogrutan "Nästa tur" i förargränssnittet. Ett centralt tidsfält räknar ner den återstående tiden till turstart.

Under tidsfältet visas den kommande turens frontskylt.

Tryck på knappen Skylta nu för att i förväg växla fordonets frontskylt till att visa skyltarna för den kommande turen. Denna funktion kan vara praktisk för att visa väntande passagerare vilken tur du snart kommer att köra.

- I vissa system kommer även den återstående tiden till turstart att visas på fordonets frontskylt då du skyltat upp.
- Notera: Beroende på konfiguration kan dialogen inför turstart visas i två steg: Tiden tills du ska vara på starthållplatsen och vara redo att släppa in passagerare, och därefter tiden till turstarten då du ska lämna starthållplatsen.
 De två stegen kan visas med olika färgmarkering i dialogrutan (systemberoende).

OK-knappen stänger dialogrutan manuellt, innan den stängs automatiskt en minut före planerad turstart.

12.2 Försenad avgång-varning

När du inte lämnat starthållplatsen och 30 sekunder har gått sedan turen skulle ha börjat så visas varningsdialogrutan "Försenad avgång". Ett tidsfält visar den aktuella förseningen. Under detta visas turens frontskylt.

Tryck **OK** för att bekräfta och återgå till huvudvyn.

skyss.	Sen avgang forsinkelse	
	-1:46	pålogget n
Korresponda	skyss.no	
Vognløp: 8069	Linje: 24 Tur: 840	9 2014-01-08

12.3 Manuell ompositionering

Även om fordonssystemets automatiska positionerings-funktion är mycket pålitlig kan manuell positionering krävas i vissa fall.

Gör så här för att manuellt positionera ditt fordon till någon av hållplatserna på den nuvarande turen/rutten:

 Tryck på Ruttfältet för att öppna Hållplatsmenyn med alla hållplatser längs turen/rutten.

- Scrolla i hållplatsmenyn genom att peka i rullningslisten i högerkanten eller genom att trycka på pilknapparna.
- Tryck på aktuell hållplats för att positionera fordonet till denna. (Ångrar du dig och vill återvända till huvudvyn kan du trycka på det mörka fältet till vänster, eller vänta 20 sekunder så stängs menyn automatiskt.)
- En dialogruta öppnas där du behöver bekräfta ditt val. Tryck OK för att bekräfta, (eller Avbryt för att stänga dialogrutan utan att ompositionera fordonet). När du bekräftat den manuella ompositioneringen stängs dialogrutan. Fordonet är nu i ruttfältet positionerat vid den valda hållplatsen.

 Om du gör en felaktig manuell positionering kommer fordonssystemet att gå över till automatiskt av-rutt läge, tills nästa hållplats detekteras. Då ompositioneras fordonet automatiskt till denna hållplats.

12.4 Växla till nästa/föregående tur i omloppet.

På samma sätt som du manuellt ompositionerar ditt fordon till en hållplats kan du byta tur - i den nuvarande fordonstjänsten/omloppet:

- Tryck på Ruttfältet för att öppna Hållplatsmenyn, som även innehåller menyalternativ för att byta till nästa/föregående tur.
- Navigera till toppen av hållplatsmenyn genom att trycka överst i rullningslisten då du vill växla till nästa tur. Eller tryck längst ner i rullningslisten för att navigera till botten av hållplatsmenyn då du vill växla till den föregående turen i omloppet/fordonstjänsten

Ångrar du dig och vill återvända till huvudvyn kan du trycka på det mörka fältet till vänster, eller vänta 20 sekunder så stängs menyn automatiskt.

- Tryck på "Gå till nästa tur..."/"Gå till föregående tur..."
- Bekräfta ditt val i dialogrutan genom att trycka Verkställ, eller tryck Avbryt. Menyn stängs.

12.5 Aktiverad bokningsstyrd tur [bokade hållplatser]

l vissa system kan turer bokas av passagerare. Dessa turer aktiveras och körs endast om de har bokningar, och du stannar bara vid "bokade" hållplatser för att ta upp/lämna passagerare.

Då en sådan tur i ditt nuvarande omlopp (fordonstjänst) aktiveras får du information om detta i ett aktiveringsmeddelande.

Så här visas en ej aktiverad bokningsstyrd tur i en fordonstjänst. Alla hållplatser längs turen visas som "Ej bokad"

När turen aktiveras får du en aktiveringsnotis

De hållplatser på turen som bokats visas nu som vanliga hållplatser, övriga visas som "Ej bokad".

Stanna endast vid bokade/aktiverade hållplatser på denna tur.

12.6 Slinglagd bokningsstyrd tur: På/avstigning

Då du kör en bokningsstyrd tur som skapats/slinglagts efter de bokningar som fanns för turen, där stopp inte alltid är vid hållplatser, kommer du inför och vid varje sådant stopp att få tydlig förvarning om hur många passagerare som har bokat på respektive avstigning. Detta visas även i ruttfältet.

För dessa turer, som inte följer planerade körvägar, är kartvisningen av rutten förstås ett viktigt hjälpmedel. Där ser du och kan följa rutten och alla bokade "hållplatser". Se kapitel 8.12.4

Slinglagd, bokad tur:

Text och symboler visar om du ska hämta upp eller lämna av passagerare vid på/avstigningsplatsen.

Inför stopp – meddelande om på/avstigande

När du närmar dig en bokad på/avstigningsplats kommer du först få en förvarning i form av ett meddelande i skärmens ovankant.

På stopp: Dialogruta, på-/avstigande

När du stannar vid en bokad på/avstigningsplats visas en dialogruta med information om "hållplatsen", antalet på/avstigande, samt bokningsnummer för verifiering av de påstigande.

12.7 Vinkområde (ta upp/lämna av utanför hållplats)

Turer där vissa sträckor är «vinkområden» och tillåter att du stannar och släpper på passagerare eller släpper av passagerare utanför hållplats, markeras i ruttfältet med indikeringstext och symbol.

12.8 Ej på rutt (av rutt)

Då fordonssystemet detekterar att du lämnat den planerade rutten, vilket ju kan ske av många anledningar, kommer systemet att växla till "av rutt-läge". Ruttfältet fryses och utgråas. Avvikelsen från tidtabellen slutar också visas och en av-rutt symbol över avvikelsemätaren i gränssnittet indikerar att fordonet inte följer rutten. (se bild).

12.8.1 Tillbaka på rutten

Då du återvänder till rutten och stannar vid någon av de framförvarande hållplatserna på rutten kommer av-rutt-läget automatiskt att de aktiveras, ruttfältet låses upp igen och fordonet positioneras vid rätt hållplats.

12.9 Manuell omväg (systemberoende funktion)

Den här funktionen kan användas då du av någon anledning måste lämna den planerade rutten och vill aktivera av-rutt-läget manuellt. Manuell omväg stänger av fordonets positioneringsfunktion precis som den automatiska av-rutt detekteringingen, se föregående kapitel.

Du kan förstås även låta fordonssystemet själv detektera att du lämnat rutten. Funktionen är densamma men manuell omväg kan du aktivera redan innan du lämnat rutten. Å andra sidan behöver den även de aktiveras manuellt.

• Den här funktionen kan användas även i körläge.

Aktivera manuell omväg

- Tryck på Manuell omvägknappen under avvikelsefältet i huvudvyn.
- En dialogruta visas där du bekräftar eller avbryter aktiveringen av manuell omväg. I manuell omvägläge fryses och utgråas ruttfältet. En av-rutt symbol med tillhörande handsymbol som visar att av-rutt-läget aktiverats manuellt indikerar att rutt/positionsdetekteringen i fordonet är avstängd.

De-aktivera manuell omväg

1. Tryck på Manuell omvägknappen.

 En dialogruta visas där du bekräftar eller avbryter att du vill avbryta manuell omväg.

 När du avaktiverar manuell omväg efter en "avstickare" utanför rutten kommer systemet i de flesta fall att gå över i (automatiskt) av-rutt läge, tills du stannar vid nästa hållplats på rutten då fordonssystemet kan bestämma positionen automatiskt.

12.10 Nedräkning inför avgång från reglerhållplats

För att påminna om att du aldrig ska avgå från en reglerhållplats i förtid visas en dialogruta om du ankommer till en reglerhållplats mer än tio sekunder före planerad avgång. Dialogrutan visar tiden till avgång i minuter och sekunder och stängs automatiskt tio sekunder före planerad avgång (+0:10).

Tryck OK för att stänga dialogrutan.

Dialogruta: Nedräkning vid reglerhållplats

12.11 Avkortad tur

Om du av någon anledning behöver förkorta en tur (avsluta turen före den planerade slutdestinationen) använder du funktionen Förkorta tur. Denna funktion ställer bland annat om fordonets frontskylt för att visa för passagerarna att du inte kommer köra hela vägen till den ordinarie sluthållplatsen.

- 1 Tryck på Utsättningsfältet i huvudvyn för att öppna Utsättningsmenyn.
- 2. I Utsättningsmenyn, välj Förkorta tur.
- Tryck på menyknappen 3. Förkorta till: och välj turens nya sluthållplats i menyn.

- 4. Tryck Verkställ i Förkorta tur-menyn (eller Avbryt om du ångrat dig)
- 5. Utsättningsmenyn stängs och du återgår till huvudvyn. Den nya ändhållplatsen visas med

Tuft

en Förkortad-tur-symbol i ruttfältet (se bild)

När du anlänt till den nya sluthållplatsen/destinationen kommer fordonssystemet att söka efter motsvarande hållplats i nästa tur. Om turen innehåller denna hållplats påbörjas nästa tur automatiskt från hållplatsen. Om inte visas följande dialogruta:

Klicka **OK** för att bekräfta och stänga dialogrutan.

Förkortad tur: Återställ turen eller byt sluthållplats på avkortad tur

För att ändra sluthållplats eller återställa turen till sin fulla längd gör du precis som när du förkortade turen (se föregående kapitel) med den enda skillnaden att du nu väljer den ursprungliga sluthållplatsen eller en annan sluthållplats.

12.12 Information/varningar under färd

Ett antal händelser kan visa popup-rutor och/eller informationsfält i gränssnittets överkant för att göra dig uppmärksam på något viktigt eller då du behöver ta ett specifikt beslut. Detta gäller till exempel då du kör för fort i en zon med hastighetsbegränsning.

Rutor och informationsfält varierar men är enkla och tydliga, se exempel nedan (första exemplet från ett australiensiskt system).

12.13 Avvikelse detekterad – Rapportera orsak (option)

Avvikelsedetektering med orsaksrapportering är en valbar funktion i systemet. I de system där denna funktion ingår växlar gränssnittet då en avvikelse detekteras (sen avgång, turstart eller missad samtrafik) till att under 30 sekunder* visa Avvikelseorsaksmenyn, se nedan. I denna meny kan du snabbt och enkelt rapportera orsaken till förseningen.

(*Menyns knappar konfigureras av kunden. Den tid menyn visas vid avvikelse kan också konfigureras. Grundkonfigurationen är 30 sekunders visning av menyn.).)

	Årsak	
Vei- og føreforhold	Teknisk feil på kjøretøy	Sen fra forrige tur
entet på korrespondanse	Ulykke / Assistanse	Passasjerer betjening
Trafikk	Annet	

När den konfigurerade tiden passerat stängs menyn. Därefter kan avvikelsen som du ännu inte rapporterat orsak till nås genom avvikelsefliken i Informationscentermenyn, se kapitel 12.16.6. (Där listas alla avvikelser under trafikdygnet som inte fått någon orsak rapporterad.)

12.14 Biljettvalidering

Med kommunikationsstöd för biljettsystemet kan du få information om/resultatet av varje passagerares biljettvalidering på nuvarande hållplats. Valideringsinformationen nollställs då du lämnar hållplatsen.

12.14.1 Valideringsinformation i huvudvyn

En diskret "räknare" över fordonssymbolen, bredvid passagerarräknaren (om sådan finns), visar antalet OK-valideringar respektive EJ OK-valideringar på nuvarande hållplatsen:

12.14.2 Valideringsinformation i Informationscentret

Alla biljettvalideringar på nuvarande hållplats visas i listform på egen "Biljetter"-flik i informationscentret. Se detta kapitel för ytterligare information.

12.15 Talkommunikation

Den integrerade talkommunikations-funktionen låter dig ta emot och ringa samtal. Funktionen inkluderar en telefonbok med distribuerade kontaktuppgifter till fordon och kontaktpersoner. Du kan även ringa andra nummer med hjälp av en vanlig skärmknappsats eller utifrån tidigare samtal. En enkel knapp för att begära anrop från centralen ställer dig i kö för att bli kontaktad av trafikledningen.

Du kan också lyssna av grupputrop/anrop. En funktion som används för störningsmeddelanden etc. från trafikledningen.

All funktionalitet, utom att justera volym och lägga på ett pågående samtal, nås från Kommunikationsmenyn.

12.15.1 Pågående samtal

När ett in- eller utgående samtal kopplas upp visas vyn Pågående samtal.

- Samtalspartnerns telefonnummer visas i vyns övre del.
- Använd Min- och Max-knapparna i volymreglaget i underkanten för att justera volymen upp/ned.
- Lägg på/avsluta samtalet genom att trycka på den stora röda talkommunikationsknappen.
- Stäng Pågående samtal-vyn och återvänd till huvudvyn genom att trycka i det mörka fältet utanför vyn. Detta är en viktig funktion om du under samtal behöver använda förargränssnittet för information om skyltinställningar, utsättningar, trafikinformation etc.

För att åter igen öppna Pågående samtal-vyn, till exempel för att lägga på, tryck på den röda Talkommunikationsknappen i huvudvyn (se bilden nedan).

12.15.2 Besvara anrop

När någon anropar dig öppnas linjen automatiskt, det är bara att lyssna och tala i förarmikrofonen.

l huvudvyn visas en Pågående samtal-vy, se ovan. Lägg på med den stora röda knappen.

12.15.3 Skicka anropsbegäran

För att tala med trafikledningen skickar du normalt en anropsbegäran och väntar på att de skall kontakta dig.

- Öppna Kommunikationsmenyn genom att trycka på den gröna talkommunikationsknappe n.
- Det översta menyalternativet Indikering är förvalt. I sektionen till höger visas normalt endast knappen Ring mig. (I vissa system visas även andra funktionsknappar här, för att kontakta polis etc.)

Tryck på Ring mig för att skicka en anropsbegäran till trafikledningen. Din begäran kommer att placeras i kö. Trafikledningen ringer upp när det är din tur.

Kommunikation	Indikering
Indikering	Ring mig
Grupputrop	POL IL KOL
Telefonbok	SIT SEN STO
Ring nummer	BMF TST
Ringsignaler	
	Status INAKTIV Status tid 09:11:32

Anropsbegäran, statusindikering

- När du skickat en anropsbegäran växlar Ring mig-knappens färg från grå till först orange (normalt mycket kort) för att visa att begäran skickas och därefter antingen till grönt om begäran nått fram och bekräftats av trafikledningen, eller röd om den av tekniska skäl inte nått fram.
- Är knappen grön kan du alltså förvänta dig att bli uppringd.
- I vyns underkant visas nuvarande status med text, och en tidsstämpel (som till exempel visar när du fick bekräftat att du skulle bli uppringd).

När din begäran nått fram, centralsystemet bekräftat och du står i kö för att bli uppringd blir knappen grön. Statustexten visar «väntande». *Tidsstämpeln under* visar när begäran bekräftades.

Vid tekniska problem kan begäran misslyckas. Då växlar knappen till röd när din begäran inte kunnat bekräftas av centralsystemet. Statustexten «Misslyckades» visas.

12.15.4 Lyssna av grupputrop

Grupputrop spelas upp så fort de överförts till fordonssystemet. Är du inte på plats och behöver lyssna av utrop i efterhand finns de senaste grupputropen tillgängliga i kommunikationsmenyn.

- Tips: Ta till vana att kontrollera om något grupputrop inkommit varje gång du återvänder efter att du lämnat fordonet en längre stund, det kan ju vara något viktigt.
 - Öppna Kommunikationsmenyn genom att trycka på den gröna Talkommunikationsknappen i huvudmenyn.
 - 2. Välj Grupputrop i menyn:
 - Grupputropsmenyn är en "inbox" med mottagna grupputrop som kan avlyssnas vid behov. Grupputropen visas med filnamn och tidsstämpel.

Tryck på det utrop du vill lyssna på – det kommer att spelas upp i förarhögtalaren.

 När du är klar, tryck på Tillbaka-knappen för att återgå till huvudvyn.

12.15.5 Använd telefonboken för att ringa

Fordonssystemet innehåller en telefonbok med kontakter som distribueras från ledningen till alla fordon. Med telefonboken kan du snabbt kontakta alla viktiga personer och övriga fordon (utrustade med ITS4mobility) i ditt system.

 Öppna Kommunikationsmenyn genom att trycka på den gröna Talkommunikationsknappe n i huvudmenyn.

- 2. Välj Telefonbok i menyn.
- Scrolla i telefonbokslistan med pilknapparna eller genom att trycka i rullningslisten. Tryck på det fordon/den användare du vill ringa upp –

Pågående samtal-vyn öppnas, se kapitel 12.15.1.

Du kan också leta upp rätt nummer i listan genom att trycka på knappen Leta. Denna knapp öppnar en filtermeny där du kan mata in text och/eller siffror som filtrerar telefonbokslistan – bara matchande listalternativ visas. Tryck även här på det fordon/den användare du vill ringa upp.

 För att återgå till huvudvyn, tryck Tillbaka i Kommunikationsmenyn.

12.15.6 Ring ett (valfritt) nummer

Du kan även ringa valfritt nummer med skärmtangentbordet - ja, även vanliga telefoner/mobiler (men tänk på att samtalsinformationen sparas...):

 Öppna Kommunikationsmenyn genom att trycka på den gröna Talkommunikationsknappe n i huvudmenyn.

- 2. Välj Ring nummer i menyn.
- Knappa in numret med skärmtangentbordet (← raderar senaste inmatningen) och tryck därefter Ring.
- Pågående samtal-vyn öppnas. Se kapitel 12.15.1 för information om denna vy.

Tryck på den stora röda knappen för att lägga på.

 När samtalet är avslutat, eller om du valde att inte ringa, tryck Tillbaka i Kommunikationsmenyn för att återvända till huvudvyn.

12.15.7 Tidigare samtal

Kontaktinformation om alla in- och utgående samtal sparas med tidsstämpel/klockslag och kan nås genom menyn Tidigare samtal. Du kan alltså lätt återuppta ett samtal genom att ringa upp genom denna meny.

(Hur många samtal bakåt i tiden som sparas varierar med systeminstallationen.)

- Öppna kommunikationsmenyn genom att trycka på den gröna Talkommunikationsknappe n i huvudmenyn.
- 301 Asa Klauvaneset Flatey Blandeverket, mot Flatø Samtrafik 181 10:12 2014-02-19 onstjänst: 4001 Linje: 301 Tu: 63 ation Tillbaka Tidigare samtal Indikering 02-10 08:40 G 0313400000 Grupputrop € 004790734764 01-23 15:17 C 004790734764 01-23 15:17 G 004790734764 01-23 15:15 Ring nummer 01-23 15:10 C 004790734764 **Ring signaler** C 004790734764 01-23 15:04 A +46706928900 01-23 14:57 +46706928900 02-10 08:43 0313400000 02-10 08:40

Tuft

Langamyrane

-157

- 2. Välj Tidigare samtal i menyn.
- Tidigare samtal visas med nummer och klockslag. Scrolla i listan över tidigare samtal med pilknapparna eller tryck i rullningslisten. Tryck på det samtal du vill "återuppta" för att ringa upp. Pågående samtal-vyn öppnas, se kapitel 12.15.1.

Utgående samtal, nummer, klockslag Inkommande samtal, nummer, klockslag När samtalet avslutats, eller om du valt att inte ringa, tryck Tillbaka i Kommunikationsmenyn för att återvända till huvudvyn.

12.15.8 Välj ringsignal och justera ringsignal-volym

Under menyalternativet Ringsignaler i Kommunikationsmenyn kan du välja ringsignal och justera signalvolymen.

- Öppna Kommunikationsmenyn genom att trycka på den gröna Talkommunikationsknappe n i huvudmenyn.
- 2. Välj Ringsignaler i menyn.
- Välj den ringsignal du vill använda genom att trycka i menyn.
 Knappen Volymtest spelar upp vald signal. Du kan nu justera volymen genom att trycka på Max/Minknapparna i volymreglaget.
 (Alternativet "Auto" i reglaget ger en stegvis ökande signalvolym)

När du trycker på Volymtest-knappen växlar den funktion till "Avbryt". Tryck igen på knappen för

Ring signaler
off
1
2
3
4
5
6
7
Volymtest

att sluta spela upp ringsignalen.

4. När du är nöjd med ringsignalen tryck Tillbaka i Kommunikationsmenyn för att återvända till huvudvyn.

12.16 Informationscentervyn

Informationscentervyn (systemberoende funktion), som du når genom att trycka på informationsfältet eller Informationscenterknappen visar alla aktuella trafikmeddelanden, olästa textmeddelanden, Genvägar (funktionsknappar), Avvikelser, Biljettvalidering, på upp till sex separata flikar.

• Notera att endast de funktioner ditt system använder kommer att vara synliga i Informationscenter-vyn. Nedan beskrivs den fullständiga funktionaliteten.

12.16.1 Indikering av olästa meddelanden etc.

Då Informationscentret innehåller sådant du bör läsa eller beakta visas en röd ruta i övre vänstra hörnet av knappen. En siffra i rutan visar det totala antalet nya/aktiva meddelanden etc.

Indikering av antalet olästa meddelanden och andra funktioner/annan information som kan vara av intresse i informationscentret.

12.16.2 Informationscenterknappen

Tryck på informationscenterknappen för att öppna informationscentervyn. (Du kan öppna vyn oberoende av om det finns olästa meddelanden etc. eller ej.)

Upp till sex separata flikar i informationscentervyn visar, beroende på systemets konfiguration: Genvägar (funktionsknappar), Trafikmeddelanden, Direktmeddelanden, Avvikelser, Biljetter (validering) och Trafikförändringar.

Tryck på en flik för att se dess innehåll.

12.16.3 Genvägar-fliken

Under rubriken "Genvägar", hittar du en eller flera snabbknappar för specifika funktioner i ditt system. Det kan gälla kommunikation med trafikledningen etc.

• Genvägar är normalt tillgängliga även under färd.

¹ Ⅲ	Genvägar	×
• »	👬 Bus full	Avsluta uppdrag
Ŧл	Omväg	Endast avstigning
Q	Betalningsvägran	
Forde		

Följande funktioner/snabbknappar är för närvarande tillgängliga och kan, beroende på konfiguration, vara inkluderade i ditt system (knapptexterna är konfigurerbara):

Denna knapp används för att meddela trafikledning och väntande passagerare att bussen är full. Fordonets skyltar indikerar då full buss och meddelande skickas till trafikledningen. Knappen växlar mellan intryckt (buss full) och ej intryckt (bussen är ej full) så du kan aktivera/avaktivera funktionen enkelt manuellt.

Buss full-indikeringen återställs enligt standardkonfiguration automatiskt vid nästa dörröppning (normalt vid nästa hållplats).

Notera: Funktionen full buss kan i vissa system även aktiveras automatiskt av information från passagerarräknare eller biljettsystem. Detta visas både i informationscentervyn och i huvudvyns frontskyltsektion där ett "buss full" meddelande normalt visas för väntande passagerare.

Du kan öppna Informationscentervyn och manuellt avaktivera funktionen om du ser att automatiken inte fungerat korrekt.

• Endast avstigning

Endast avstigning

Denna knapp används för att meddela väntande passagerare (och trafikledning) att bussen fordonet inte kommer ta upp passagerare - för att korta ner tiden vid hållplats och koppa ikapp tidtabellen. Fordonets skyltar indikerar då Endast avstigning och meddelande skickas till trafikledningen. Knappen växlar mellan intryckt så du kan aktivera/avaktivera funktionen enkelt manuellt. Då bussen passerat hållplatsen nollställs/avaktiveras funktionen.

Manuell omväg

Funktionen är densamma (växling mellan manuell omväg på/av).

Omväg

• Avsluta uppdrag

Avsluta uppdrag

l vissa system kan denna genväg vara tillgänglig som ett alternativ till motsvarande funktion i Utsättningar-menyn.

• Fördefinierade meddelanden

Betalningsvägran

Ditt system kan även inkludera genvägar för att skicka fördefinierade meddelanden till trafikledningen med en enkel knapptryckning – till exempel när passagerare vägrar betala eller bussen under långa perioder är så full att det endast är ståplatser kvar.

• Extern skyltning (under viss tid) – knapp beroende på skyltinnehåll

Om ditt system inkluderar genvägar-knappar för momentan extern skyltning, till exempel för att förtydliga för väntande passagerare att en

buss med operatörsnamn i grundskyltningen ej är i trafik, kan du aktivera denna skyltning under viss tid med motsvarande knapp.

• Trafiksignalprioritet

Denna knapp öppnar trafiksignalpriovyn i ruttfältet, för att du ska kunna ändra val av priobegäran. Se kapitel 8.7.13

• Förarhändelse

Denna knapp skapar en avvikelse (synlig för trafikledning och tillgänglig för rapporter, etc.) Beroende på kundkonfiguration kan avvikelsespecifikation behöva matas in i efterföljande meny. Exempel på rapportfunktioner som kan konfigureras är betalningsvägran, fordonfel, fel på hållplatser, hål i vägen... osv.

(Notera: Dessa förarskapade avvikelser visas inte på avvikelser-fliken beskriven på följande sidor.)

• Kort hållplats (kundspecifik, långa spårvagnar)

Denna genväg ger möjligheten för föraren att spela upp ett "kort hållplats, bakre dörrarna öppnas ej"-meddelande även under färd. (Övriga förarutrop är låsta under färd, se efterföljande stycke).

Indikering av aktiva funktioner

Antalet aktiva funktioner (som till exempel «Full buss») visas precis som olästa meddelanden etc. med en vit siffra på röd platta i hörnet av Genvägar-fliken.

12.16.4 Trafikmeddelandefliken

På trafikmeddelandefliken hittar du alla trafikmeddelanden/all störningsinformation från ledningen som just nu är relevanta för din utsättning.

- Om fordonet ej är utsatt visas heller ingen trafikinformation. (Trafikmeddelanden styrs av fordonets utsättning.)
- Notera att både trafikmeddelanden adresserade till passagerarna och till förarna kommer att visas här. Mottagargrupper visas i överkanten av meddelandefliken, se nedan.

De "kanaler"/mottagargrupper som ser meddelandet

Om trafikmeddelandet innehåller ett ljudutrop (ljudmeddelande) visas en högtalarsymbol.

Tryck på symbolen för att spela upp meddelandet i förarhögtalaren.

- Ett trafikmeddelande per sida visas. Antalet tillgängliga meddelanden indikeras i underkanten.
- Växla mellan meddelanden/sidor med pilknapparna i underkanten.

12.16.5 Direktmeddelandefliken

Direktmeddelanden från trafikledningen till just dig/ditt fordon visas på fliken Direktmeddelanden.

• Då inga *nya* meddelanden inkommit visas endast en länk (<u>Se alla?</u>) till Meddelande-menyns inbox, där du kan läsa historiska meddelanden, se kapitel 12.17.5 (Steg 2 och framåt).

• Ett meddelande per sida visas. Skrolla med pilknapparna i högerkanten för att läsa långa meddelanden.

- Aktuell sida och totala antalet sidor/meddelanden indikeras i underkanten. Växla sida/meddelande med höger/vänsterpilknapparna i underkanten
- Tryck på meddelandetexten för att öppna meddelandet (och samtidigt markera det som läst) – för att svara eller radera det. Se beskrivning av textmeddelandefunktionaliteten i kapitel 12.17.6.

12.16.6 Avvikelser-fliken

Om avvikelsedetektering ingår i ditt system hittar du även en avvikelser-flik i Informationscentervyn, se nedan.

- Trafik-avvikelser ditt fordon detekterat under trafikdygnet visas (där orsaken till avvikelsen ej rapporterats än).
- Varningar för inträde i vägrestriktionszon (område med begränsad fri höjd, vägbredd eller maximal fordonsvikt) visas med information om begränsningen.

Rapportera orsak till avvikelse från avvikelser-fliken

Se kapitel 12.12 för information om avvikelsedetektering och direkt rapportering av orsak till avvikelsen.

14:38 240 Tana Bru Seida skole, Late departure Image: Construction of the state departure	×
E Block	•

Varje avvikelse listas med planerad avgångstid, linje, hållplats och avvikelsetyp (late departure-sen avgång).

Tryck på raden för att öppna orsaksrapportmenyn för avvikelsen, se nedan. (Menyns knappuppsättning definieras av kunden och styrs inte av förargränssnittets språkval.)

Här väljer du en orsak till avvikelsen genom att trycka på motsvarande knapp. En dialogruta visas med ditt val där du kan avbryta eller bekräfta ditt val. Knappen «Tillbaka» i övre vänstra hörnet stänger orsaksrapportmenyn och återgår till Avvikelsemenyn i Informationscentret.

Vei- og føreforhold	Teknisk feil på kjøretøy	Sen fra forrige tur
entet på korrespondanse	Ulykke / Assistanse	Passasjerer betjening
Trafikk	Annet	

12.16.7 Trafikförändringar-fliken

Eventuella trafikförändringar (indragna hållplatser, ändrade körmönster, etc.) som påverkar ditt uppdrag listas på denna flik. (Indragna hållplatser och ersättningshållplatser indikeras även i huvudvyns ruttfält.)

Ħ	Trafikförändringar	×
\bigcirc	Cancelled stops Starefossen, Tollbodallm. i Strandgt	
		•
	< 1/1 >	

12.16.8 Förarutrop-fliken

Förarutrop är förinspelade/genererade utrop över fordonets högtalare du som förare manuellt kan aktivera. Varje knapp i vyn spelar upp ett utrop, antingen en gång eller upprepade gånger i följd (konfigurerbart antal gånger), se nedan.

12.16.9 Biljetter-fliken

Denna flik visar **alla biljettvalideringar på den nuvarande hållplatsen** som en lista. Valideringsinformationen kommer från biljettsystemet.

- Tryck på en rad i listan för att se all tillgänglig information från biljettsystemet om en enskild validering.
- Då du lämnar hållplatsen nollställs listan.

12.16.10 Stänga Informationscentervyn

Tryck antingen i det mörka fältet under flikarna, eller på kryssrutan i övre högra hörnet för att stänga informationscentervyn och återgå till huvudvyn.

12.17 Direktmeddelande

Med funktionen Direktmeddelande kan du läsa inkomna meddelanden från trafikledningen och svara på dessa, samt skicka (fördefinierade) meddelanden till ledningen.

12.17.1 Inkommande meddelande i "toast"-fält

Meddelanden visas normalt då de tas emot (konfigurationsberoende) några sekunder i ett fält i förarskörmens överkant, så kallat "toast"-fält.

12.17.2 Nå direktmeddelanden genom Informationscentervyn

- Om Informationscenterfunktionen ingår i ditt system läses alla inkomna direktmeddelanden enklast där. Se föregående kapitel, 12.16
- Funktionaliteten för att skicka, svara/radera direktmeddelanden fungerar däremot likadant oavsett om du har Informationscenterfunktionen eller ej. Denna beskrivs nedan.

12.17.3 Normal/högprio-meddelanden, nödsituation

Meddelanden kan skickas från trafikledningen till dig med normal, hög prioritet eller nödsituationsprioritet.

Normal Prioritet

Meddelanden med normal prioritet visas då de tas emot i toastfältet och är sedan tillgängliga i informationscenter-vyn/meddelandemenyn.

Hög prioritet

Meddelanden med hög prioritet visas i skärmens överkant medan du kör och **öppnas i** *markerad* **meddelandedialogruta så fort du stannar.** Kör du vidare utan att stänga eller svara på meddelanden kommer dialogrutan öppnas igen när du stannar nästa gång.

Nödsituation

Nödsituationsmeddelanden visas *direkt* i den markerade dialogrutan (se nedan) *oavsett om du kör eller står stilla*. Detta gör att du inte kan ignorera meddelandet. Läs och bekräfta med "Jag har läst". Du kan bekräfta även när du kör.

Inkluderar meddelandet svarsalternativ visas en Svara-knapp till vänster om "jag har läst"-knappen. Tryck på svaraknappen för att svara med ett av alternativen i den efterföljande menyn.

12.17.4 Öppna (Direkt-) meddelandemenyn genom funktionsmenyn

Då inget oläst textmeddelande väntar i inkorgen kan du gå vägen om funktionsmenyn för att nå Meddelandemenyn. Tryck då först på fordonsikonen i huvudvyn och därefter på (Direkt-) meddelandeknappen i funktionsmenyn för att öppna Meddelandemenyn (se bilden).

12.17.5 Läs mottaget direktmeddelande (utan Informationscenter)

- När ett nytt textmeddelande väntar i inkorgen blinkar en brevsymbol i nedre högra hörnet av huvudvyn.
- Tryck på brevikonen för att öppna Meddelandemenyn. Inkorgen (Inbox) är förvald med det senast inkomna meddelandet överst.

Antalet meddelanden i inkorgen visas i informationsfältet i Meddelandemenyns nedre vänstra hörn. Hur många av meddelandena som är olästa visas inom parentes.

- Tryck på det meddelande du vill läsa (det senast inkomna?). En meddelanderuta öppnas med hela meddelandetexten och tre funktionsknappar under.
- Tryck Besvara för att öppna undermenyn Skicka, för att besvara meddelandet med något

Normal prio!

av de presenterade svarsalternativen. (Om meddelandet inte inkluderar svarsalternativ kan du välja att svara med ett av de vanliga fördefinierade meddelandena.)

Tryck Stäng för att stänga meddelandefönstret och Radera för att direkt ta bort meddelandet från inkorgen.

 I meddelandemenyn, tryck Tillbaka för att återvända till huvudvyn, eller vänta 20 sekunder så stängs Meddelandemenyn automatsikt.

12.17.6 Besvara direktmeddelande (utan informationscenter)

Se föregående avsnitt, 12.17.5. I steg 4: Tryck Besvara för att öppna Skickamenyn där du kan välja svarsalternativ.

12.17.7 Radera direktmeddelande i inboxen

Se avsnitt, 12.17.5. I steg 4: Tryck Radera för att direkt radera meddelandet.

• Observera: Meddelandet kommer att raderas när du trycker på Radera. Du kan inte ångra dig.

12.17.8 Radera alla direktmeddelanden i inboxen

- 1. Öppna Direktmeddelandemenyn, se 0.
- Det översta menyalternativet Inbox är förvalt. Meddelandena listas i fältet till höger.
- Tryck på soptunneknappen ovanför meddelandelistan.
- Dialogrutan Ta bort alla? Visas. Tryck Verkställ för att radera alla meddelanden. Eller Avbryt om du ångrat dig.

12.17.9 Skicka ett (fördefinierat) meddelande till trafikledningen

- 1. Öppna Direktmeddelandemenyn, se 0
- 2. Välj Skicka.
- Välj ett av de fördefinierade meddelandena i listan genom att trycka på det.
- Bekräfta att du vill skicka meddelandet genom att klicka Verkställ, eller tryck Avbryt om du ändrat dig.
- I Meddelandemenyn, tryck Tillbaka för att återgå till huvudvyn, eller vänta 20 sekunder på att Meddelandemenyn ska stängas automatiskt.

12.17.10 Skickat (skickade direktmeddelanden)

l undermenyn Skickat kan du se de meddelanden som skickats från fordonet (hur lång den här listan tillåts vara beror på systemkonfigurationen).

Även statusen för skickade meddelanden visas. Du kan alltså för varje meddelande se om det kommit fram till trafikledningen.

- Öppna direktmeddelandemenyn, antingen genom att trycka på en brevsymbol i huvudvyn eller, då inga olästa meddelanden väntar, genom att öppna funktionsmenyn och välja meddelandemenyn där.
- Välj Skickat. Alla skickade meddelanden listas i kronologisk ordning med de senast skickade överst. Under varje meddelande visar en tidsstämpel när meddelandet skickades. Symboler (se nedan) visar meddelandestatus.

Symboler visar meddelandestatus.

(Samma symboler i huvudvyns nedre högra hörn visar statusen för senaste utgående meddelandet.)

Grönt brev med bock: Meddelandet har skickats och det mottagande systemet har bekräftat att det kommit fram.

Orange brev med sänder-symbol: Meddelandet håller på att sändas men någon bekräftelse på att det kommit fram har ännu inte mottagits.

Rött brev med kryss-symbol: Meddelandet kunde inte skickas.

12.17.11 Radera alla skickade diektmeddelanden

- Öppna direktmeddelandemenyn, antingen genom att trycka på en brevsymbol i huvudvyn eller, då inga olästa meddelanden väntar, genom att öppna funktionsmenyn och välja meddelandemenyn där.
- 2. Välj Skickat. Alla skickade meddelanden listas.
- Tryck på knappen med papperskorgen. En dialogruta visas: Ta bort alla?

4. Tryck Verkställ för att radera alla meddelanden, eller Avbryt om du ångrat dig.

5.	l direktmeddelandemenyn,
	tryck Tillbaka för att återgå
	till huvudvyn, eller vänta
	20 sekunder på att
	Meddelandemenyn ska
	stängas automatiskt.

Messages	Back	Sent	Ĥ
Inbox			
Send			
Sent			

12.18 Samtrafikfunktioner

För att underlätta samtrafik och maximera antalet lyckade byten för passagerarna inkluderar ITS4mobility en avancerad samtrafikfunktion. Denna ger dig en komplett realtidsbild av alla aktuella samtrafikrelationer. Du kan även med några snabba knapptryck be förare i anslutande fordon att vänta in dina passagerare då du är sen. Och de kan, förstås be dig vänta när de är sena.

Samtrafikfunktionen inkluderar:

- Bytes-/Samtrafikstatus och prognoser för alla fordon som planeras ta över passagerare från dig vid kommande samtrafikhållplats.
- Bytes-/Samtrafikstatus och prognoser för alla fordon som planeras lämna över passagerare till dig vid samtrafikhållplats.
- Integrerad och styrd kommunikation mellan berörda fordon för att kunna maximera antalet lyckade byten, även då fordon är försenade.
- I system som inkkuderar integrerad talkommunikation kan du även välja att enkelt ringa upp/anropa samtrafikerande fordon med en knapptryckning.

Enbart övervakning, eller interaktion

Fordonssystemets samtrafikfunktion kan användas som ett rent övervakningssystem som ger överblick och varnar dig (och i andra hand dina passagerare) vid samtrafikproblem. Den nödvändiga interaktionen mellan samtrafikerande fordon kan då lösas med talkommunikation mellan fordonen (vilken underlättas ytterligare om Ert system har integrerad talkommunikation). Eller så använder Ni de integrerade funktionerna för att be fordon invänta passagerare. Det är valfritt. Hur Ni använder funktionen är upp till Er organisation.

• En fördel med att använda kommunikationsfunktionerna är att detaljstatusen för alla enskilda byten alltid är tydlig – frågande passagerare kan alltid få bästa möjliga svar på om anslutande fordon kommer att invänta dem eller inte när du är sen. Samtrafikfunktionaliteten i huvudvyn är uppdelad i två sektioner:

- Samtrafikfältet på vänstersidan av huvudvyn visar alla anslutningar från ditt fordon till andra linjer vid nästa samtrafikhållplats (de fordon som enligt trafikdatat ska ta emot passagerare från dig). Fältet blir orange om du beräknas anlända för sent för att lämna över passagerare till något anslutande fordon. Symboler visar om fordon kommer invänta dina passagerare eller inte.
- I ruttfältet visas alla fordon som enligt trafikdatat ska lämna passagerare till dig och som är sena eller har okänd status. (Beroende på konfiguration visas denna information antingen redan när du lämnar föregående hållplats, eller då du anländer till samtrafikhållplatsen.) Här visas med symboler om du lovat att invänta deras ankomst eller om de ankommit och den planerade gångtiden mellan era fordon ännu inte löpt ut.

Informationen sorteras med de mest problematiska samtrafikrelationerna på toppen – för att du naturligt ska kunna fokusera på det viktigaste. Anslutninger som riskerar missas markeras med orange i både samtrafikfältet och i de enskilda fordonsfälten i ruttfältet.

• Samtrafikhållplatser visas i ruttfältet med en linje till vänster om hållplatspunkten, se bilden nedan.

Samtrafikfältet visar statusen för samtrafik från ditt fordon till andra fordon. Dessa visas i fältet som blir orange när du beräknas ankomma för sent för att lämna över passagerare.

Vid samtrafikhållplatser expanderar ruttfältet och under hållplatsfältet visas då fordon som ska lämna passagerare till dig och som är sena eller har okänd status.

12.18.1 Inställd samtrafik

Om någon anslutande linje (tur) är inställd visas detta med grått "Inställd"fält och en X-symbol i hållplatslistan och hållplatsmenyn, se nedan

12.18.2 Samtrafik med förstärkande fordon

Fordon som förstärker ett ordinarie fordon på en tur ärver detta fordons samtrafik och samtrafiken i och med förstärkande fordon fungerar precis som med ordinarie fordon.

Förstärkande fordon utmärks med "**<X>"** i fordonsfältet i samtrafikvyn, se nedan.

12.18.3 Direkt upprigning eller kontaktinformation

Beroende på om Ert system (och de samtrafikerande fordonen) inkluderar integrerad talkommunikation kan du antingen direkt ringa upp ett samtrafikerande fordon eller få kontaktuppgifter (tetranummer etc) genom att trycka på motsvarande telefonlursknapp eller "Anropa"-knapp i gränssnittet, se exempel nedan. Vid direkt upprigning visas först en

12.18.4 Samtrafikstatus: Byten från ditt fordon till andra

Fordon som ska ta emot passagerare från dig visas i samtrafikfältet med sina respektive linjenummer.

 När samtrafikfältet är grått beräknas du anlända i tid för att lämna över passagerare till de visade fordonen/linjerna vid nästa samtrafikhållplats.

 När samtrafikfältet är orange beräknas du anlända för sent för att lämna passagerare till en eller flera av de visade linjerna (fordonen). Har du passagerare som vill byta vid samtrafikhållplatsen kan du skicka en väntabegäran till motsvarande fordon (se kommande stycke).

Enligt prognosen kommer du för sent för att lämna över passagerare till anslutande linje(-r).

Samtrafikfältet: Symboler

Utöver linje/fordonsskyltarna som visar vilka linjer du har samtrafik med adderar symboler ytterligare information.

Fordonet kommer att vänta in dina passagerare 14

En grön bock visar att föraren av fordonet gått med på att vänta in dina passagerare.

Fordonet har avgått från hållplatsen/ kommer inte att vänta in dina passagerare

Ett rött kryss visar att föraren inte gått med på att vänta in dina passagerare, eller att fordonet redan lämnat samtrafikhållplatsen.

I följande avsnitt beskrivs samtrafikkommunikationen mer i detalj.

12.18.5 Skicka väntabegäran till samtrafikerande fordon

När samtrafikfältet lyser orange och visar att dina passagerare beräknas missa anslutningar vid den kommande samtrafikhållplatsen kan du skicka en vänta-begäran till ett eller flera av de anslutande fordonen.

301 Asame

14 36

- Du kan bara skicka vänta-begäran i stoppläge.
 - Tryck på det orangefärgade samtrafikfältet.

 En filtrerad hållplatsmeny öppnas. Denna visar bara de fordon som enligt den planerade trafiken ska ta emot passagerare från dig.

Tur: 63

Tuft

Langamyrane

Klauvaneset 07:38 Flatøy 07:35

Blandeverket, mot Flatø

10:12 2014-02-19

-157

- Tryck på något av fordonsfälten för att skicka en vänta-begäran till detta fordon. Begär vänta-menyn öppnas.
- Begär vänta
 Trollhättan, Drottningtorget
 Tottni
 Viela Stalbacka
 Antepa
- I begär vänta-menyn, tryck Begär för att skicka en vänta-begäran till fordonet – eller tryck Anropa för att ringa upp/se kontaktinformation för fordonet (se 12.18.1).

- 5. Väljer du att skicka en begäran kommer samtrafikpilen i vyn (och i hållplatsmenyn) att animeras för att visa att begäran är skickad och att du inväntar svar. Pilen fortsätter röra sig tills du fått ett svar eller det tillfrågade fordonet lämnar samtrafikhållplatsen och gör frågan irrelevant.
- När svar på väntabegäran inkommit uppdateras "Vänta"-skylten för att visa svaret.
- Begäran accepterad: Grön Väntar-symbol.
- Begäran avslagen: Röd Nekad-symbol.
- 7. Tryck OK för att återvända till föregående vy, eller tryck Anropa för att direkt anropa fordonet (se kapitel 12.14), alternativt se kontaktinformation för fordonet om talkommunikationsfunktio nen inte är inkluderad i ditt system. I Talanrop-vyn, tryck OK för att stänga vyn och återgå till föregående vy.
- I den filtrerade hållplatsmenyn, tryck i det mörka fältet till vänster för att återgå till huvudvyn.

Samtrafikrelationer utan fordonsprognoser

Då prognoser från fordon saknas visas den planerade samtrafiken. Sådana samtrafikrelationer visas som grå fordonsfält med planerade ca-tider. Du kan inte veta statusen för eventuella fordon som kör dessa turer och du kan inte få kontaktinformation eftersom ITS4mobility inte vet vilket, eller ens om, annat fordon kör turen, men du kan behöva ta hänsyn till samtrafiken med dessa ändå.

12.18.6 Samtrafik: Byten från andra fordon till ditt

När du anländer till en samtrafikhållplats (eller lämnar föregående hållplats, beroende på konfiguration) expanderar rutt-vyn för att visa eventuella fordon som enligt den planerade trafiken ska lämna passagerare till dig och som är sena, eller saknar prognoser.

- Orange fordonsfält: Ett lämnande fordon som enligt senaste prognosen inte kommer hinna lämna passagerare till dig.
- Grått fält med ca-tid: Linje/tur som enligt den planerade trafiken ska lämna passagerare till dig men där inget fordon rapporterar från turen, och samtrafikrelationen därmed är "okänd".

Samtrafikproblem listas när du anländer till samtrafikhållplatsen. Här visas alla samtrafikerande fordon som är sena och all planerad samtrafik utan fordon som rapporterar (okänd status).

Ruttfältet: Samtrafiksymboler

Symboler adderar statusinformation till varje (problematisk) samtrafikrelation som visas i rutt-vyn.

Gående person.

Den här symbolen visar att fordonet ankommit till hållplatsområdet men att den planerade gångtiden mellan era fordon ännu inte löpt ut.

Grön Väntar-/Röd Nekad-symbol.

X

De här två symbolerna visar statusen för samtrafikkommunikationen – alltså om **du** gått med på att invänta det sena fordonet eller inte.

12.18.7 All samtrafik visas i hållplatsmenyn

1. Tryck på ruttfältet för att öppna hållplatsmenyn.

 I Hållplatsmenyn (som ju även används för ompositionering) visas all samtrafik i båda riktningarna vid samtrafikhållplatsen, oavsett status. Scrolla i menyn med pilknapparna eller genom att trycka i rullningslisten.

(Bilden ovan är redigerad för att visa alla möjliga symboler och färgstatuskombinatiner – menyn är normalt mycket enklare.)

Knappar och Symboler i hållplatsmenyn

Vä ita	Vänta-knapp i samma färg som fordonsfältet: Ingen vänta-begäran har besvarats. Är pilen animerad har begäran skickats.
Väntar	En grön Väntar-knapp med pil åt höger: Föraren i fordonet har gått med på att vänta in dig.
Nekad	En röd nekad-knapp med pil åt höger: Föraren har svarat att han/hon inte kommer att vänta in dig.
Vänta 🖓 ┥	En grön Vänta-knapp med pil åt vänster: Du har gått med på att vänta in fordonet.
Nekade	En röd nekad-knapp med pil åt vänster: Du har avslagit en väntabegäran från fordonet.

- En telefonsymbol: Knapp för att anropa eller se kontaktinformation. Visas endast när denna funktion är tillgänglig. Tryck för att anropa/öppna Talanrop-vyn med kontaktinfo, se 12.18.1.
- Gående person: Visar att fordonet ankommit till hållplatsområdet men den planerade gångtiden mellan fordonen har ännu inte löpt ut.
- 22 Siffror i blått fält: Fordonets linjenummer.

Sorterad information

- För att du ska kunna fokusera på enbart sådant som kan kräva handling från din sida är informationen sorterad:
- 1. Alla fordon som ska *ta emot* passagerare från dig visas överst. Fordon som ska lämna passagerare till dig sorteras under.
- 2. I kategorierna ovan sorteras fordon som enligt senaste prognosen kommer att missa samtrafiken överst (fordon med orange fordonsfält).
- 3. I varje underkategori sorteras fordonen efter linjenummer.

Historisk samtrafik i hållplatslistan

När ett av fordonen i en samtrafikrelation har lämnat samtrafikhållplatsen räknas samtrafikrelationen som historisk. Även dessa relationer visas i hållplatsmenyn men fordonfälten är vita och avgångstiderna är de verkliga, inte de planerade eller beräknade.

Då en planerad samtrafikrelation blivit historisk, utan att ett fordon rapporterat avgång från samtrafikhållplatsen visas ca-tiden enligt den planerade trafiken.

Skicka väntabegäran genom hållplatsmenyn

Du kan, om du vill, skicka en väntabegäran till ett fordon du ska lämna passagerare till även genom den osorterade hållplatsmenyn. Du gör på precis samma sätt som när du använder det orangefärgade samtrafikfältet, se kapitel 12.18.1 - med den skillnaden att du når hållplatsmenyn genom att trycka på rutt-vyn och att hållplatslistan är ofiltrerad så du behöver sikta noggrannare när du trycker... Du kan dessutom vara tvungen att scrolla fram till samtrafikhållplatsen i menyn.

12.18.8 Väntan begärd-vyn

När en annan förare skickar en väntabegäran till dig visas en Väntan begärd-dialogruta på din förarskärm.

- F
 Väntan begärd Beräknad extra väntetid: 0:45
 A

 Trollhättan, Drottningtorget 10:11
 10:12 Sylte Ryrbäcksparken
 B

 -0:15
 -1:00
 C

 Neka
 Acceptera
 Anropa
- Väntan begärd-dialogrutan kan användas även i körläge.

Rutan innehåller information om hur ett eventuell inväntande av fordonet kommer påverka din punktlighet, för att hjälpa dig besluta hur du ska besvara förarens begäran.

A Beräknad extra väntetid:

Den extra tid, efter din planerade avgång från hållplatsen, som du beräknas behöva vänta för att hinna ta emot fordonets passagerare – om du accepterar.

B Acceptera

Tryck på den här knappen för att acceptera begäran från föraren. Avvikelseindikatorn ovanför knappen visar din beräknade avvikelse efter att du lämnat hållplatsen om du accepterar.

C Anropa

Tryck på den här knappen för att anropa fordnet/öppna Talanrop-vyn med kontaktinformation för fordonet (systemberoende funktion).

D Neka

Tryck på den här knappen för att neka begäran att vänta. Avvikelseindikatorn ovanför knappen visar din beräknade avvikelse efter att du lämnat hållplatsen, om du nekar att vänta.

E Status samtrafik, linje, prognos, Destination

Fordonsfältets färg visar samtrafikstatusen (orange betyder ju att fordonet är försenat till samtrafikhållplatsen), Linjeskylten visar linjenumret och i fältet visas den beräknade ankomsttiden samt fordonets destination.

F Samtrafikhållplatsen

I fältet visas hållplatsnamnet samt din planerade avgångstid.

12.18.9 Besvara vänta-begäran

För beskrivning av vyns detaljer se ovanstående kapitel, O.

För att besvara begäran, tryck Acceptera eller Neka i Väntan begärd-vyn. En dialogruta visas där du måste bekräfta ditt val. Du kan även välja att direkt anropa/se kontaktinformation för det samtrafikerande fordonet, se 12.18.1

Ändra ditt svar

Med fordonet i stoppläge kan du när som helst ändra ditt svar (ända fram tills samtrafikrelationen är historisk):

+0:04

1. Tryck på rutt-vyn för att öppna hållplatsmenyn.

- 2. Tryck på det aktuella fordonsfältet. Ändra ditt svar?-vyn visas.
- Ändra ditt svar Beräknad ertra väntetid: 5:00 Frollhättan, Drottningtorget -5:30

Lagunen

3

22

10.40

Lagunen 10:42 505m 10:41 Laguna 10:45 Sletten

~ 10:42 Nesttun

Søråsskiftet, Steinsvikve

c

3. Tryck Neka/Acceptera. Bekräfta ändringen i dialogrutan som visas.

Fråga andra förare om du ska vänta in deras passagerare

Även om du inte fått någon begäran att vänta in passagerare kan du, då du ser att anslutningar håller på att missas, själv ta initiativet och fråga ett fordon som är sent till samtrafikhållplatsen om du ska vänta in dess passagerare:

+0:04

1. Tryck på rutt-vyn för att öppna hållplatsmenyn.

- 2. Tryck på det aktuella fordonsfältet. Erbjud att vänta in-vyn visas.
- 3. Tryck på Erbjud-knappen och bekräfta i dialogrutan som visas

Lagunen

Lagunen 10:42 505m 10:41 Laguna 10:45 Sletten

22 ~ 10:42 Nesttun Søråsskiftet, Steinsvikve

10:42

3

10.40
Besvara erbjudan att vänta in passagerare

När en annan förare skickar dig en erbjudan att vänta in dina passagerare visas Erbjudan att vänta in-dialogrutan på din förarskärm. Här kan du enkelt besvara erbjudandet med ja/nej.

• Den här dialogrutan kan även användas i körläge.

Tryck Nej för att tacka nej och Ja för att acceptera – om du vet eller tror att du har passagerare som vill byta till det aktuella fordonet.

	Erbj	judan om att vä	inta in
ł	Trollhätta	n, Drottningtorge	t
	Vänta	61 10:28 Stallback	(a]
-			
•			
	Nej	Ja	Anropa

12.19 Begär assistans (Förarlarm)

Funktionen "Begär assistans" är en dold larmfunktion som aktiveras, antingen av en knapp i förarutrymmet, eller genom att du trycker på tidsfältet i minst tre sekunder

Som förare kan du se att din begäran skickats och att den kommit fram och bekräftats av trafikledningen (oavsett om du aktiverat funktionen med knapp eller med skärmfunktionen), se nedan.

Responsen på en begäran om assistans beror förstås på rutinerna i Er organisation.

Skicka assistansbegäran

Begäran skickad

Funktionen Begär assistans kan – om fordonet inte har en dold assistansknapp – aktiveras genom att du trycker på tidsfältet i minst 3 sekunder.

Då assistansbegäran skickats blir datumfältets siffror röda.

Begäran bekräftad av trafikledning

När en trafikledare bekräftat din assistansbegäran växlar datumfältet till gröna siffror. Fältet blir inte svart igen förrän funktionen avaktiveras av trafikledningen.

12.20 Driver Coaching

Förargränssnittets Driver Coaching-funktioner är till för att hjälpa dig köra så ekonomiskt/miljövänligt och passagerarvänligt som möjligt. Eftersom bränslesnål körstil och hög passagerarkomfort inte alltid går hand i hand hittar du flera olika mätare och indikatorer i gränssnittet som är till för att hjälpa dig att själv balansera din körstil.

En tursummering visar hur du kört den specifika turen, och jämför med övriga förare som kört samma tur (samma sträcka under liknande förhållanden) med just din buss.

• Beroende på om du kör en dieselbuss eller en elbuss blir visningen lite annorlunda, men grundfunktionen och alla komfortrelaterade funktioner är desamma.

12.20.1 Information under färd

Driver Coaching-funktioner visas på två ställen i förargränssnittet, se bilden nedan. I ett fält under frontskyltsvisningen hittar du en rullningsindikator som ska hjälpa dig att rulla in till hållplatser och stoppljus istället för att bromsa allt för tidigt. Samma fält visar även när fordonsdatorn har detekterat en körhändelse, som till exempel hård inbromsning, kurvtagning eller acceleration. Rullningsmätaren växlar då under en kort tid till att visa körhändelsen. I elfordon fungerar mätarna lite annorlunda, se beskrivning i följande stycke.

Rullningsmätare/ körhändelseindikator (Dieselbuss) Bränsleförbrukning:

På sträckan mellan de två senaste hållplatserna, jämfört med övriga förares medelvärde. (bättre, likvärdigt, sämre) Bränsleförbrukning: Medelförbrukning hittills på turen. Färgindikering visar jämförelse med övriga förares medel för samma sträcka.

Rullningsmätaren (Dieselbuss)

Att släppa gasen tidigt och rulla fram till hållplatser, trafikljus och i nerförsbackar kan spara mycket bränsle, jämfört med att köra längre och bromsa för att sänka farten.

Rullning har därför i förargränssnittet fått en egen mätare som mäter hur mycket du rullar istället för att använda motorn för att driva fordonet framåt. Med lite planering kanske du kan rulla lite oftare/mer? Rullningsmätaren visar mer grönt ju mindre du bromsar.

Grön mätarstapel: Du rullar ofta och bromsar lite.

Röd mätarstapel: Du bromsar mycket.

Rullningsmätaren visar alltså med grön respektive röd stapel hur lite/mycket du bromsar när du saktar farten. Så fort du börjar bromsa kommer mätarens gröna stapel att minska, för att slå över till rött och växa när du bromsar under lång tid. Kort sagt: att sänka farten utan att bromsa ger pluspoäng (grön stapel). Att bromsa ger minuspoäng (sjunkande grön stapel som växlar till röd stapel). En liten påminnelse för bränslesnålare körstil.

Körhändelseindikatorn (el- och dieselbuss)

För att påminna dig om att köra mjukt och passagerarvänligt detekterar fordonsdatorn ett antal körhändelser du bör undvika, och indikerar när dessa inträffa - en påminnelse för att framför allt hjälpa dig ge passagerarna en mjuk och behaglig resa.

Då en körhändelse detekterats växlar rullningsindikatorn till att visa denna händelse under några sekunder. Det totala antalet sådana händelser på turen visas också till vänster i fältet.

Dessa sex körhändelser kan detekteras:

Symbol	Körhändelse
	Hård inbromsning: Du har bromsat hårdare än konfigurerat gränsvärde. Bromsa mjukare för bättre passagerarkomfort.
~~	Kraftig acceleration: Accelerationen har överskridit konfigurerat värde. Accelerera mindre häftigt för att maximera passagerarkomforten.
	Hård kurvtagning: Du har tagit en kurva för snävt/i för hög hastighet.
(\cdot)	Hög hastighet: Du har överskridit fordonets konfigurerade maxhastighet.
	Övervarvning: Du har överskridit motorns konfigurerade varvtalsgräns.
- ! -3>	Lång tomgångskörning: Motorn har gått på tomgång onödigt länge.

Bränsleförbrukning (dieselbuss)

Den tvådelade bränsleförbrukningsmätaren visar för dieselfordon dels din bränsleförbrukning mellan de två senaste hållplatserna – jämfört med medelförbrukningen för samma sträcka, och dels din totala förbrukning fram till din nuvarande position på turen.

 Till skillnad från vanliga bränsleförbrukningsmätare väger de här två mätarna din förbrukning mot medelförbrukningen på just den rutt/tur du kör. Medelvärdet blir förstås stabilare och mer relevant ju fler gånger bussen kör den aktuella turen.

Den enkla grafiska mätaren till vänster i fältet visar hur mycket bränsle/elenergi du förbrukat på sträckan mellan de två senaste hållplatserna – i förhållande till hur mycket bränsle medelföraren - som kört just din buss på just denna länk och under samma generella trafikförhållanden (hög/lågtrafik etc.), har förbrukat.

Mätarvisaren rör sig över tre fält:

Det numeriska fältet till höger om mätaren visar din bränsleförbrukning hittills på turen (fram till föregående hållplats). Den numeriska visningen är angiven i I/km eller I/km-ton, om bussen är utrustad med hårdvara för att löpande mäta sin vikt.

Det numeriska fältet visar, med samma färgkod som den "analoga" mätaren bredvid, hur din förbrukning står sig mot medlet för samma tur (sträcka/trafiktyp).

Bakgrunden visar jämförelse med medelförbrukningen hittills på turen:

-Grön = Bättre/lägre än medel -Gul = Medel -Röd= Högre/sämre än medel.

Elförbrukning, räckvidd (elbuss)

I elbussar fungerar driver coaching-visningen i ruttvyn lite annorlunda.

Mätaren visar din elförbrukning mellan de senaste två hållplatserna, jämfört med medelvärdet för denna "länk" (fordonets loggade medelvärde).

Till höger visas beräknad räckvidd med nuvarande batterinivå – och hur lång det är kvar till turdestinationen. Färgkoden på "bågen" visar om fordonet beräknas kunna nå turdestinationen eller ej med nuvarande laddning.

12.20.2 Tursummering (el/diesel)

När du anlänt till turens sluthållplats visas i hållplatslistan en summering av körhändelserna och den totala bränsleförbrukningen under turen. Här kan du lite mer i detalj jämföra hur du kört denna tur med relevanta medelvärden. (Fast tänk på att bussen måste ha kört turen några gånger och gärna med olika förare, innan du kan dra nyttiga slutsatser av jämförelsen.)

Tursummeringen är även tillgänglig i Inställningar-menyn, se nedan för exempel och nästa kapitel för hur du navigerar dit.

För att jämförelsen ska bli så rättvis som möjligt jämförs alltså din just körda tur med ett medel för samma tur och motsvarande trafiktvp (normal/högtrafik). Såväl antalet individuella körhändelser som den totala bränsleförbrukningen, i liter/procent av fullt batteri visas, se bilden nedan (exempel från elbuss med engelskt gränssnitt). I detaljläget kan du stega dig igenom de loggade länkarna på turen med pilknapparna.

Elförbrukning, i % av fullt batteri (elfordon)

Färgkod: Färre eller samma antal som medel - Grönt fält Fler: Rött fält

Bränsleförbrukning, i liter/kWh (el)

Färgkod: Samma eller lägre förbrukning - Grönt fält. Högre: Rött fält.

13. Funktionsmenyn: Inställningar och Information

De funktioner som inte nås direkt från huvudvyn hittar du i Funktionsmenyn. Även de olika undermenyer du kan nå från huvudvyn är tillgängliga här (utom Hållplatsmenyn).

- Funktionsmenyn är bara tillgänglig i stoppläge.
- I de system som har knappsats i stället för pekskärm används funktionsmenyn för att nå nästan alla funktioner.
- Inställningar, Aktiva fel och Service-sektionen (som endast är tillgänglig för servicepersonal) kan bara nås genom Funktionsmenyn.

13.1 Öppna funktionsmenyn

Tryck på fordonsikonen i övre vänstra hörnet av huvudvyn för att öppna Funktionsmenyn.

13.1.1 Återgå till huvudvyn

För att återgå till huvudvyn, tryck i det mörka fältet runt funktionsmenyns knappar (se bilden ovan), eller vänta i 20 sekunder på att funktionsmenyn ska stängas automatiskt.

13.2 Funktionsmenyn: Menyval

Funktionsmenyn innehåller knappar för att öppna de underliggande menyer du använder för att systemets olika funktioner. Vilka knappar som visas i menyn beror på vilka funktioner ditt system har.

 I det följande kapitlet går vi endast igenom de funktioner/vyer som inte redan behandlats i föregående kapitel. Med pekskärmsnavigering nås dessa funktioner normalt direkt från huvudvyn.

Skyltmenyn

Välj automatisk eller manuell skyltstyrning. Vid manuell skyltstyrning: Välj eller mata in skyltinnehåll. Se kapitel 0

Utsättningsmenyn

Välj automatisk eller manuell utsättning. Vid manuell utsättning: Välj utsättning/uppdrag. Se kapitel 10

Servicemenyn (kod-låst)

Den här sektionen är endast till för servicepersonal och är därför kod-låst. Se separata Installations- och felsökningsmanualer för fordonssystemet.

Inställningar

Välj gränssnittsspråk och ställ in inre och yttre uppspelningsvolym (för nästa hållplats-utrop, meddelandeutrop och destinationsutrop). Se följande kapitel, 0

Visningsläge

Den här knappen växlar mellan de tre visningslägena (Dag>Natt>Tunnel>...). I system utan pekskärm är detta det enda sättet att växla visningsläge.

Information

Aktiva fel

Här kan icke-trafikrelaterad information som distribueras från trafikledning, depå etc. läsas. Se följande kapitel, 1

I den här sektionen hittar du mer utförlig information om eventuella aktiva fel – tekniska problem som detekterats av fordonssystemet. Om det finns aktiva fel visas en varningssymbol under fordonsikonen i huvudvyn. Felsymbolerna är färgkodade för att visa felets allvarlighetsgrad. Se följande kapitel, O

Textmeddelanden

Här läser du inkomna textmeddelanden och skickar fördefinierade meddelanden till trafikledningen. Skickade meddelanden visas i en egen undermeny. Se kapitel 12.16

Talkommunikation

l Kommunikations-menyn begär du att trafikledningen ska ringa upp dig och du ringer upp fordon eller personal med hjälp av den inbyggda telefonboken eller skärmknappsats. Se kapitel 12.14

13.3 Inställningar

I Inställningsmenyn ställer du in uppspelningsvolym för utropen genom fordonets ljudsystem, ställer in karta och navigation och väljer språk i gränssnittet.

Kart-inställningar: Kartrotation och navigering 13.3.1

- 1. Tryck på fordonsikonen i huvudvyn för att öppna Funktionsmenyn.
- 2. Tryck på inställningsknappen för att öppna Inställningsmenyn.
- 3. Välj Kart-inställningar. Här kan du slå på/av kartrotation (att kartan ska rotera för att följa körriktningen så framåt är uppåt.) och navigeringsfunktionen med körhänvisningar i navigeringsfältet, se kapitel 10.2
- Tryck Verkställ för att 4. spara inställningarna.

13.3.2 Ställ in och testa intern/extern uppspelningsvolym

- Tryck på fordonsikonen i huvudvyn för att öppna Funktionsmenyn.
- Tryck på inställningsknappen för att öppna Inställningsmenyn.
- Menyalternativet Volym, är förvalt. (I vissa system är detta det enda alternativet.)
- Här hittar du två separata volymreglage där du kan ställa in inre, respektive yttre, ljudvolym. Tryck på Min-fältet i reglaget för att sänka och Max för att höja volymen ett steg i taget. För att testa ljudnivån, tryck på Volymtestknappen. Ett testmeddelande kommer att spelas upp i de valda högtalarna.
- Tryck Verkställ för att spara inställningarna. Avbryt stänger menyn utan att spara.

13.3.3 Ställ in/testa förarvolym och slå på/av röstnavigering

- Tryck på fordonsikonen i huvudvyn för att öppna Funktionsmenyn.
- Tryck på inställningsknappen för att öppna Inställningsmenyn.
 - Välj Förarvolym.

3.

- Här hittar du ett volymreglage där du kan ställa in ljudvolym för förarhögtalaren. Tryck på Min-fältet i reglaget för att sänka och Max för att höja volymen ett steg i taget. För att testa ljudnivån, tryck på Volymtestknappen. Ett testmeddelande kommer att spelas upp.
- För att aktivera/deaktivera röstnavigering (uppläsning av navigeringsanvisningar) tryck på på/av.
- 6. Tryck Verkställ för att spara inställningarna.

Avbryt stänger menyn utan att spara.

13.3.4 Byt språk i gränssnittet

- 1. Tryck på fordonsikonen i huvudvyn för att öppna Funktionsmenyn.
- Tryck på inställningsknappen för att öppna Inställningsmenyn.
- Tryck på Språk (menytexten beror förstås på det förvalda språket).
- Alla tillgängliga språkval visas till höger, med nationella flaggor för att förtydliga alternativen.
- Välj språk gränssnittet kommer att växla till det valda språket direkt.

13.3.5 Ställ in skärmarnas ljusstyrka

- Tryck på fordonsikonen i huvudvyn för att öppna Funktionsmenyn.
- Tryck på inställningsknappen för att öppna Inställningsmenyn.

3. Välj Skärm.

 Ställ nivå per skärmkategori (auto efter balgrundsljusnivån, eller manuellt styrd med menyn).

Notera att funktionen är hårdvaruberoende.

13.3.6 Testa och slå på/av HUD

- 1. Tryck på fordonsikonen i huvudvyn för att öppna Funktionsmenyn.
- Tryck på inställningsknappen för att öppna Inställningsmenyn.

3. Välj HUD inställningar.

Isstallaingar Tilbaka	HUD inställningar
Skärm 📥	HUD bildtest
Spräk	C PA AV
Volym	
Kart-inställningar	HUD av/på
Driver Coaching	() B A AV
Salg Terminal	
HUD inställningar 🗖	

 Slå på HUD bildtest (visning av testbild I HUD:en) med övre kontrollen.

> Slå på/av HUD:en med undre kontrollen.

Hatālielegar —	Tilbaka	HUD inställningar
Skärm	1	HUD bildtest
Spräk		() PA AV
Volym		
Kart-inställe	lingar	HUD av/pä
Driver Coad	hing	() D A AV
Salg Termin	al	ļļ
HUD inställr	ingar 👝	

13.3.7 Driver Coaching i Inställningar-menyn

• I vyn Driver Coaching i Inställningar hittar du den tursummering och rutthändelser som beskrivs i kapitel 12.20.2.

13.4 i Information

Öppna Informationsmenyn/-vyn för att se "allmän" textbaserad information som distribueras till fordonen från centralen. Det kan handla om semesterinformation, förarrelaterad information, information om helg- eller nattrafik eller, ja, nästan vad som helst.

- Skilj på den här längre, statiska, "bakgrundsinformationen" och de korta informationsmeddelanden som visas i huvudvyn.
 - 1. Tryck på fordonsikonen i huvudvyn för att öppna Funktionsmenyn.
 - 2. Tryck på informationsknappen för att öppna Informationsmenyn.
 - 3. l vänstra fältet visas alla tillgängliga informationstexter. Tryck på ett alternativ för att se hela texten i högerfältet. Scrolla med piltangenterna eller genom att trycka på rullningslisten.

F 13.5 Klimat

Klimatmenyn ger dig tillgång till manuellt kontrollerade timers för fordonsvärmare. Du kan ställa in upp till tre timers för separata perioder då värmare slås på under viss tid.

Notera: I vissa system kan värmare även styras "automatiskt" av fordonets uppdrag (utsättning) så det är uppvärmt och redo för arbetsdagen lagom till första turen.

Se/ställ in timer 13.5.1

- 1. Öppna funktionsmenyn genom att trycka på fordonssymbolen i huvudvyn.
- 2. Tryck på klimat-knappen i funktionsmenyn.
- 3. I klimatmenyn, välj Timers (om detta ej är förvalt). Här kan du aktivera/deaktivera timerstyrningen (tryck PÅ/AV och därefter Verkställ) och se/ändra timerinställningar.
- 4. Aktiva veckodagar (nuvarande månad) visas per timer.
- 5. Tryck på Värmarinställningar-fältet för att öppna timerinställningsmenyn, där du kan se detaljerade timerinställningar och göra ändringar.

 I timermenyn kan du aktivera varje enskild timer (period) och även se dess aktiva dagar och tider (och valda aktiva månader).

Timer 1	Starttid: 04 : 00	Längd: 06 : 00
0 ра ау		
Timer 2	Starttid: 00 : 00 MÅN TIS ONS TOR	Längd: 00 : 00 FRE LÖR SÖN
Timer 3	Starttid: 00 : 00 MåN TIS ONS TOR	Längd: 00 : 00 FRE LÖR SÖN
13:22 Mândag	Avbryt	Verkställ

För att ställa/ändra en timer: Klicka på timerfältet för att öppna meny för denna timer.

Klicka i/ur veckodagar, aktiva månader (minst en veckodag och månad måste vara vald för att timern ska ha effekt) och ändra starttid och drifttid/längd.

Klicka Verkställ för att spara inställningarna för denna timer.

7. När du är klar med alla inställningar, klicka Verkställ i timermenyn.

Klimat	Tillbaka	Aktivera timer
Timers		
Åtoretäll		Värmarinställningar
Aterstati		Timer 1 PA X X X TO FRE LOR SON
		Timer 2 AV X
		Timer 3 AV
		Avbryt Verkställ

13.5.2 Återställ värmare

För att återgå till grundinställningarna, välj Återställ och tryck Verkställ.

Klimat	Tillbaka	Återställ alla klimatinställningar
Timers		
Återställ		
		Avbrvt Verkställ

13.6 Aktiva fel 🛆

När fordonssystemet detekterat ett internt fel eller ett problem med ansluten utrustning visas detta i huvudvyn under fordonsikonen:

-

111

米レ

11:54

i

För att se mer information om dessa "aktiva fel" öppnar du Aktiva felmenyn. Denna kan endast nås genom Funktionsmenyn.

- Tryck på fordonsikonen i huvudvyn för att öppna Funktionsmenyn.
- Tryck på Aktiva felknappen för att öppna Aktiva fel-menyn.
- 3. l vänstra fältet visas alla VEHICLE DOOR SIGNA aktiva fel med symboler och feltexter (namn). Tryck på ett alternativ för att se en beskrivning av felet i högerfältet. Scrolla vid behov med VEHICLE_DOOR_SIGNAL piltangenterna eller genom att trycka på 2013-01-31 10:36:33 rullningslisten. input from door sensor, seems that the nsor has failed or is not correctly Felets «namn» Eventuell felkod test program in service menu. Check ctrical connections. Tidsstämpel, visar när felet detekterades

Felbeskrivning

14. Kalibrera och justera skärmens ljusstyrka

14.1 Kalibrera skärmen

Om den tryckkänsliga skärmen inte svarar korrekt när du försöker trycka och välja i gränssnittet kan skärmen behöva kalibreras:

- Tryck var som helst på skärmen och håll kvar fingret i minst 5 sekunder.
- 2. Vänta minst en sekund.
- 3. Upprepa steg 1 och 2 ytterligare två gånger.

Skärmen blir vit och ett kryss visas i övre vänstra hörnet.

 Tryck mitt på krysset. Det flyttas till nästa hörn. Upprepa tills du tryckt på kryss i alla hörn. Skärmen växlar tillbaka till huvudvyn.

14.2 Ställ in skärmens ljusstyrka

Det är viktigt att skärmens ljusstyrka är korrekt inställd för att läsbarheten ska bli optimal. Detta gör du med tre knappar på framsidan av skärmen.

• Skärmens knappar kan i vissa system konfigureras för annan funktion, se systemspecifik dokumentation.

